Beatificação da serva de Deus Maria Teresa Ledóchowska

A nação polonesa converteu-se, oficialmente, ao cristianismo no ano 966 da nossa era. A partir de então houve na Polônia, verdadeira floração de santos de todas as idades e condições. Até hoje a Igreja elevou às honras dos altares 16 santos de nacionalidade polonesa e 15 bem-aventurados. Atualmente, na Polônia e em Roma, está em andamento a causa de beatificação de 48 servos e servas de Deus poloneses. A canonização mais próxima de nós ocorreu na Páscoa de 1938, quando o Papa Pio XI inscreveu no catálogo dos santos o mártir jesuíta André Bobola. Dentre os bem-aventurados poloneses o mais recente é o "mártir da caridade" — Maximiliano Maria Kolbe — beatificado pelo Papa Paulo VI a 17 de outubro de 1971.

Neste Ano Santo, precisamente no dia 19 de outubro, vai realizar-se na basílica de São Pedro, em Roma, a solene beatificação da Serva de Deus MARIA TERESA LEDÓCHOWSKA.

Filha de Antônio Ledóchowski e de Josefa Salis-Zizers, Maria Teresa nasceu em Loosdorf, na Áustria, a 29 de abril de 1863. Pertence a uma das mais ilustres famílias polonesas. É sobrinha do célebre Arcebispo de Gniezno e Posnânia Cardeal Mieczislau Ledóchowski (1822-1902), intrépido defensor da fé ao tempo da perseguição movida contra a Igreja pelo chanceler-mor do império prussiano — Otto von Bismarck. É irmã do culto e virtuoso jesuíta Pe. Vladimir Ledóchowski, que durante 20 anos exerceu o cargo de superior geral da Companhia de Jesus. E, também, irmã da Serva de Deus Madre Úrsula, fundadora da Congregação das Irmãs Ursulinas do Coração de Jesus Agonizante. (Essas Irmãs Ursulinas abriram uma casa em Rondinha, no Rio Grande do Sul).

Em seu lar Maria Teresa recebeu esmerada educação cristã. Matriculada no Instituto das Damas Inglesas em St. Pölten, nas proximidades de Viena, cedo revelou incomum aptidão na aprendizagem da música, pintura e línguas européias. Aos doze anos de idade tornou-se redatora principal do boletim interno da sua escola, manifestando precocemente seu talento de escritora. Na primavera de 1883 transferiu-se com sua família para a região polonesa de Lipnica Murowana, nas cercanias de Bochnia. Aqui, a prematura morte do pai, ocorrida em 1885, acarretou séria crise financeira para a família. Maria Teresa contava então 22 anos de idade. Teve a chance de se empregar, como dama de honor, no castelo dos príncipes toscanos Fernando e Alice, residentes em Salzburgo, na Áustria. Longe de se deixar encantar pelo fausto do castelo, esforçou-se para aprimorar o ideal missionário que sentia em seu coração. Naquele tempo uma circunstância providencial contribuiu, decisivamente, para fixar o rumo da vida de Maria Teresa. O zeloso Cardeal Lavigerie, Arcebispo da Argélia, com sucessivas mensagens e calorosos apelos, dirigidos sobretudo à classe feminina, conseguiu despertar na Europa extraordinário interesse pelas missões da África. Ora, isso veio ao encontro dos anseios de Maria Teresa. Sem perda de tempo despediu-se do castelo e, animada pelas orientações do tio, Card. Ledóchowski, começou a organizar pequenas agremiações com a finalidade de colaborarem na solução da triste situação dos povos africanos.

Em 1889 fundou e redigiu com rara competência a revista "O ECO DA ÁFRICA", que mais tarde foi aparecendo em diversas línguas. Fundou, em seguida, a revistinha "O NEGRINHO", destinada às crianças. Para consolidar e desenvolver o seu apostolado em favor das missões africanas, planejou instituir um sodalício, integrado por pessoas leigas e um instituto religioso feminino. Ela mesma elaborou os estatutos e submeteu-os à aprovação da Igreja. A 29 de abril de 1894, o Papa Leão XIII aprovou e abençoou o projeto da fundação do Sodalício de São Pedro Claver para as Missões Africanas. A novel Congregação das Irmãs de São Pedro Claver recebeu a definitiva aprovação eclesiástica a 7 de março de 1910. Hoje, essa Congregação encontra-se espalhada em 23 países.

Da Casa Generalícia, instalada em Roma, Maria Teresa pôde irradiar o seu magnífico apostolado para toda a Europa. Visitou, pessoalmente, as principais cidades européias, concitando as pessoas de boa vontade a associarem-se à cruzada de preces e de auxílios em favor dos africanos. Escreveu numerosos artigos para revistas e jornais. Mandou imprimir inúmeros bons livros nos dialetos africanos. O Novo Testamento saiu impresso em 150 diversos idiomas africanos. Após 30 anos dedicados à causa das missões africanas, Maria Teresa faleceu santamente em Roma no dia 6 de julho de 1922. Em 1945 foi introduzida a causa de sua beatificação. No decorrer de 30 anos a Igreja reconheceu a heroicidade de suas virtudes e fixou o dia 19 de outubro de 1975 — Domingo das Missões — para as cerimônias da sua solene beatificação.

Pe. Frei Alberto Stawiński

Presidente expõe situação econômica ao País

Em pronunciamento feito dia 9 p. p., à Nação, por uma cadeia de rádio e televisão, o Presidente Ernesto Geisel enfocou a necessidade de referir-se ao cenário de perplexidades e obstáculos em que se vêm arrastando a economia mundial, desde fins de 1973 até os dias de hoje. Acrescentou o Presidente, que tais dificuldades, crise de energia, universalização da inflação e estagnação nos países desenvolvidos com os consequentes entraves ao comércio internacional e problemas crescentes no balanço de pagamentos para o mundo subdesenvolvido, estão persistindo mais do que ao início deste ano. Por outro lado, as medidas anunciadas pelo Presidente Geisel representam apenas parcela das decisões governamentais, visando a meta de equilíbrio da balança comercial e por extensão, do balanço de pagamentos. Nos próximos dias serão baixados decretos-leis, portarias do Ministério da Fazenda e resoluções do Banco Central, regulamentando uma série de decisões paralelas. Sem confirmação, anunciou-se uma reunião do Conselho Monetário Nacional, que terá por objetivo adaptar as metas do orçamento monetário às novas decisões estruturais do Governo. Fontes do setor econômico admitiram que deverão ser revistas as metas de expansão dos meios de pagamento, taxas de expansão dos níveis de financiamento, principalmente de setor agrícola, entre outros itens. Nos últimos dois dias, não houve receptividade entre as autoridades econômicas para responderem a questões relativas às medidas constantes no anúncio do Presidente. Todos alegaram questões de ética, prometendo comentários para os próximos dias. Há entretanto, um clima de expectativa generalizada, e os telefones dos ministros da Fazenda, Minas e Energia, indústria e Comércio e do presidente do Banco Central, tocaram com maior intensidade, em ligações de diversos setores da economia que, querendo maiores detalhes sobre o pronunciamento do Presidente, procuravam avaliar a repercussão das decisões do Governo sobre seus setores de atividade. O Governo está consciente que, a curto prazo, a economia deverá ressentir-se das medidas, embora espere que logo retomará o ritmo normal.

APROVADO CONTRATO DE RISCO

Na reunião ministerial em Brasília, na qual foram abordados vários aspectos da atual conjuntura econômica, adotou-se algumas medidas que terão objetivo de favorecer o equilíbrio da balança comercial brasileira. Dos vários assuntos em pauta na reunião que contou com a presença do Presidente Ernesto Geisel, foi anunciada a autorização para a exploração e descoberta de petróleo no país através da celebração de contratos de serviço com a cláusula de risco, entre a Petrobrás e empresas estrangeiras, salientando o Presidente que tal decisão não implicaria em alterações no monopólio estatal do petróleo. Sobre o assunto, todos os Ministros de Estado usaram da palavra, cabendo a Geisel a explanação mais longa sobre os contratos de risco que serão adotados pela Petrobrás. Falando à Nação, por uma cadeia nacional de rádio e televisão, o presidente disse que a antiga modalidade de concessão à exploração de petróleo, foi hoje substituída em vários países produtores pelos contratos de serviço, denominados de risco e que não se apresentam com o caráter espoliativo e opressivo atribuído aquele sistema. Finalizou o assunto, afirmando que no futuro ,a produção brasileira de petróleo será bem maior, confiando nos resultados positivos que advirão do sistema de contratos de risco.

NOVO AUMENTO PARA GASOLINA

Outras importantes medidas foram também anunciadas pelo Presidente Geisel no seu pronunciamento, destacando-se o Programa Nacional do Álcool, Programa do Xisto, a promoção da auto-suficiência do Brasil em trigo, redução de 15 por cento no total das importações nacionais, autorização de aumento em 25% nos preços para a gasolina e 10% para o óleo combustível e óleo diesel. Na área do petróleo, salientou o Presidente Geisel, que é fácil de estimar o recente aumento do preço internacional que iria representar, se mantidos os níveis atuais de importação, um aumento de gastos diretamente, de cerca de 300 milhões de dólares anuais, e considerados os reflexos indiretos, de 400 milhões, aproximadamente. Acrescentou que tal elevação no dispêndio com o petróleo, dificilmente se compatibilizaria com o objetivo enunciado para a balança comercial. Disse o Presidente, que o Governo decidiu, também, aprovar um Programa Nacional do Álcool, destinado a permitir o uso deste, progressivamente, como combustível, em proporção da ordem de 20 por cento assim como sob a forma de matéria-prima para a indústria química. Concluiu que o conjunto de medidas a serem baixadas em breve, para tal fim, compreende a compra de álcool, pela Petrobrás, aos novos níveis de preço, os estímulos financeiros à produção de cana adicional e a montagem de destilarias anexas ou autônomas.

Canet deseja a rápida recuperação do café

"O problema do café não se resume, apenas, na recomposição da capacidade de produção. É necessário que essa recomposição se dê no menor prazo possível. O café é o produto que propicia maior absorção de mão-de-obra, além de ser um dos produtores de maior densidade econômica" — disse o governador Jayme Canet Júnior, em conferência aos membros da Escola Superior de Guerra, em Curitiba. Quando discorreu sobre a situação econômica e social do Estado, assim como de suas perspectivas futuras e das metas da sua administração, detendo-se, principalmente, nos efeitos da geada sobre a renda interna estadual.

"Nossos estudos mostram que o café é um dos produtos de maior rentabilidade, de maior densidade econômica por área de plantio. Um hectare plantado com café gera uma produção avaliada de 4,2 mil cruzeiros. Enquanto isso, um mesmo hectare, com soja, gera 2,5 mil cruzeiros. Arroz, proporcionaria 2,4 mil cruzeiros; trigo, 2,3 mil cruzeiros; feijão, 1,8 mil cruzeiros; e milho, 1,3 mil cruzeiros. Além disso, é um produto que ocupa mais mão-de-obra: 27 trabalhadores rurais, para 100 hectares plantados, enquanto a soja, o trigo, e mesmo o algodão ocupam menos de um terço desses trabalhadores, para uma mesma área de plantio" — enfatizou Canet.

"Considerando-se que o café ocupa mais trabalhadores do que qualquer outra cultura — disse Canet, necessariamente haverá desemprego na área rural. Esse excedente de mão-de-obra pode aumentar ou diminuir, na medida em que o seja maior ou menor a erradicação dos cafezais. No entanto, o problema do emprego na cafeicultura, é intimamente vinculado ao problema da estrutura fundiária: assim, a decisão de abandonar o café, e dedicar-se a outras culturas, depende, também, de outras variáveis, como o tamanho da propriedade por exemplo".

Além de gerar desemprego, a rentabilidade da lavoura será menor, o que acarretaria prejuízo ao orçamento do Estado, em caso de erradicação maciça dos cafezais. "Suponhamos que 20 por cento da área, antes ocupada por cafeeiras, fossem destinados à lavoura branca. Teríamos, por exemplo, neste caso, uma área de 200 mil hectares, desocupada pelo café, ocupada em 10 por cento pelo algodão, 20 por cento pelo arroz, 10 por cento pelo feijão, 15 por cento pelo milho, 35 por cento pela soja e 10 por cento por pastagens, com um excesso de 61.221 trabalhadores. E se a área desocupada chegasse a 50 por cento, hipótese remota, mas que não deve ser abandonada. O número de excedentes atingiria a casa de 152.807 trabalhadores.

Estes trabalhadores volantes, conhecidos como "bóias-frias", na maioria diaristas, iriam, por seu desemprego em massa, acarretar uma sobrecarga negativa ao mercado de trabalho urbano, embora sejam capacitados para tal. Sua ida à cidade significaria novas pressões sobre a oferta e, consequentemente, os salários dos trabalhadores urbanos, recompor nossa produção cafeeira, o mais rápido possível, pois, evidentemente a situação trará consequências sobre a economia estadual e nacional".

"A maior absorção de mão-de-obra tem reflexos na geração de salários, no aumento e na distribuição do poder de compra e no fortalecimento da economia de uma região" — ressaltou o governador Jayme Canet aos membros da ESG.

TEMPO NOVO: CONVITE À ABERTURA DO AMOR

Eu o homem se abre à realidade e às suas leis, se abre ao outro e à fraternidade dos homens, e então pode criar uma sociedade melhor; ou o homem se fecha em si mesmo, reduz-se a uma idéia ou quantidade de pensamento e reduz todo o mundo a esta idéia, e então já não há mais saír de si. Pois, como bem nota Garaudy, e como se nota nas aulas elementares de filosofia a respeito da lógica cartesiana, se o homem se fixa em si mesmo nunca mais sairá logicamente daí. Se alguém se encerra no pensamento de que é um eu, de que é uma idéia, de que é simplesmente um ser lógico, nunca mais sairá da sua "razão de ser". E, no que mais nos interessa, nunca mais conseguirá admitir que Deus possa ser Amor e que o homem se possa abrir aos outros. E só abrindo-se aos outros é que o homem se poderá abrir ao outro absoluto. Só assim é que o homem consegue chegar a ser uma pessoa, chegar a ser religioso.

Estamos num tempo que certamente poderá realizar um pouco melhor aquela aspiração do final da Idade Média, de que se teria chegado, ou se devia chegar, à idade do Espírito Santo. Uma idade em que o homem saisse de si mesmo ao encontro dos outros, sobretudo dos pequenos, em que o homem aceitasse verdadeiramente que Deus é Amor e que o homem tem de seguir, como cristão, o seu modelo primeiro, tem de se abrir aos outros, tem de se considerar como um ser de amor e não apenas de pensar.

Estamos num tempo em que a grande opção é a abertura aos outros, ao outro social. Tempo também de crise desta própria abertura. O eu, fechado em si ou fechado na própria classe, enquanto recusa do ser e do homem, é irreligioso, é neurótico, é "o inferno". Estamos de novo a caminho de uma idade do Espírito Santo: o convite a uma nova abertura, o convite a uma socialização da própria pessoa humana, como oferta e comunicação interhumana, que as condições materiais do mundo de hoje absolutamente exigem (CIC).

Dom Antônio Ferreira Gomes
Bispo do Porto, Portugal

Em estudos adaptação dos motores à gasolina com alcool

Apesar de apontarem desvantagens e problemas técnicos no uso da gasolina misturada com álcool, os estudos feitos pelos fabricantes de veículos e de auto-peças indicam que não seria difícil adaptar os motores aos novos padrões de combustível. Contudo os técnicos do setor apontam, como fator essencial para a introdução do programa de adição do álcool anidro à gasolina, a padronização do índice de mistura, em todo o país, e sua manutenção por um espaço de tempo relativamente longo, para possibilitar resultados satisfatórios.

Além da desvantagem de ter quase a metade do poder calorífico da gasolina — enquanto cada quilo de álcool anidro tem 7.000 kg/calorias, a mesma quantidade de gasolina tem 12.000 kg/calorias — resultando em perda de potência do motor e maior consumo de combustível. O álcool provocaria ainda problemas de caráter técnico nos motores, que se podem ser solucionados com a uniformização do índice de mistura.

Um levantamento feito entre fabricantes de carburadores indicou que os especialistas divergem, até agora, sobre qual seria a relação ideal de mistura do álcool à gasolina, por falta de pesquisas suficientes sobre o assunto. As opiniões mais freqüentes, entretanto, indicam uma variação média de 10 a 20 por cento, mas alguns técnicos restringem esse índice entre 14 e 16 por cento, como limites ideais para evitar a perda de potência dos motores atualmente fabricados no país. Acima disso, segundo os técnicos, o álcool passaria a prejudicar a gasolina, fazendo cair sensivelmente o rendimento dos motores e causando o aumento do consumo.

Os técnicos destacam, no entanto, que o álcool anidro adicionado até determinadas quantidades, consegue melhorar a qualidade da gasolina, porque aumenta a intensidade da pré-ignição (batida de pino). Mas de toda forma, será necessária uma nova regulagem do ponto de ignição dos motores e, para isso seria indispensável não haver variações no índice de mistura do combustível.

OUTUBRO E AS MISSÕES

A preparação de missionários religiosos e leigos e a ampreensão do projeto das Igrejas-Irmãs, constituem objetivo principal do corrente mês das Missões no Brasil. Para isso, a COMINA (Conselho Missionário Nacional), órgão da CNBB, fez preparar diversos subsídios: um opúsculo que traz como título o lema da Campanha 75: "O Mundo tem fome de Deus"; uma série de "Aulas de Formação Missionária" para o 1.º grau; uma Coleção de Palestras para Jovens; uma coleção de slides com caderno explicativo sobre a Missão Hoje; uma Missa Missionária; cartazes em dois tamanhos remetidos a todas as paróquias ; um caderno de 35 páginas sobre "Igreja e a Animação Missionária", e outro de 37 páginas sobre "A Igreja e a Responsabilidade Missionária"; um artigo semanal a todos os Bispos sobre "A Missão"; um panfleto aos jovens intitulado "Se você quiser"; e o mensário noticioso KOINONIA.

Além disso, em diversas Dioceses organizaram-se Semanas Missionárias, enfocando o desenvolvimento do espírito missionário de todo cristão e o projeto das Igrejas-Irmãs. A primeira reunião geral da Assembléia Geral do COMIN será feita durante a 4.ª Assembléia Geral do COMIN em São Paulo, de 25 a 28 de novembro.

LUD
NAJWIĘKSZY TYGODNIK POLSKI W AMER. POŁUDN. - ZAŁOŻONY W 1920 ROKU
"LUD" (O POVO") O MAIOR JORNAL POLONES DA AMÉR. LATINA - FUNDADO EM 1920
KURYTYBA — 21 października (outubro) — 1975 — Nr 3.448 — (41/75)

Rośnie terror w Argentynie

MONTONEROS ZAATAKOWALI KOSZARY I LOTNISKO

W Argentynie wzmógł się ostatnio terrorystyczny ruch Montoneros w nieznanej dotąd skali. W pierwszych dniach października br. oddział Monteneros liczący od 120 do 200 ludzi uzbrojonych po zęby zaatakował: koszary 29 pułku piechoty górskiej w miejscowości Formosa, więzienie lokalne oraz lotnisko. Zamiarem terrorystów było uwolnienie z więzienia kilku kolegów. Atak na koszary trwał kilka godzin i jedynie dzięki energicznej postawie żołnierzy nie doszło do jego zajęcia. W wyniku tego starcia zginęło 15 terrorystów i 12 żołnierzy.

Atak na więzienie również nie udał się, ponieważ strażnicy stawili terrorystom zacięty opór, a przywołana pomoc policji udaremniła zamiar terrorystów. Montoneros zawiadnęli na lotnisku samolotem kompanii argentyńskiej "Boeing 737", lecz wobec nadchodzącej pomocy wojskowej uciekli na samolocie do innej miejscowości (Rafaela) gdzie lądowali na przygodnym lotnisku. Tutaj oczekiwali na nich inni terroryści z 4 samochodami na których wszyscy uciekli w nieznanym kierunku. Ogółem zginęło w tej akcji 30 osób a innych 26 odniosło rany.

Wzmożony ruch dywersyjny Montoneros sprawił, że na zebraniu gabinetu senator Italo Luger zastępujący prezydenta Isabelitę postanowił utworzyć organ Rady Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Do Rady tej mają należeć: prezydent państwa, wszyscy ministrowie, dowódcy rejonów wojskowych oraz szefowie policji. Pod rozkazami Rady stanęłaby Narodowa Rada Obrony złożona z ministrów obrony, spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i komendantów garnizonów wojskowych. Rada Bezpieczeństwa Wewnętrznego mieć będzie do swej dyspozycji oddziały policji w całym kraju jak również wywiad wojskowy.

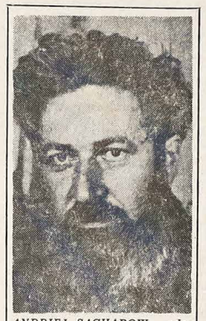

ANDRIEJ SACHAROW, zdobywca tegorocznej Pokojowej Nagrody Nobla, oświadczył, że pojedzie odebrać tę Nagrodę pod dwoma warunkami: jeśli władze ZSRR pozwolą jego żonie jechać razem i jeśli będzie mógł powrócić do kraju. Ostatnio prasa sowiecka wszczęła kampanię przeciw Sacharowi (jak to się stało z Sołżenicynem) nazywając go "zdrajcą" ojczyzny oraz "wrogiem" odprężenia międzynarodowego.

W KALEJDOSKOPIE

☆ BRASILIA — Prezydent Geisel polecił ustanowić specjalny organ złożony z przedstawicieli ministerstwa Kopalń i Energii, Narodowej Rady Nafty oraz kompanii Petrobrás. Organ ten ma opracować różne formy ofert dla cudzoziemskich przedsiębiorstw pragnących poszukiwać ropę w Brazylii.

☆ RIO — Rząd brazylijski udzielił 10 mln. dolarów kredytu afrykańskiej republice Gabon pragnącej importować różne produkty brazylijskie. Umowę tę podpisano podczas wizyty prezydenta tej republiki — Albert Bernard Bongo.

☆ MOSKWA — Chłodne przyjęcie przygotowały władze sowieckie prezydentowi Francji Giscard d'Estaing. Mimo kooperacji kulturalnej i naukowej pomiędzy obu państwami, Guiscard nie godzi się na podpisanie traktatu o przyjaźni francusko-sowieckiej. Według opinii Guiscard'a — "detente" powinna objąć lepsze traktowanie obywateli w ZSRR.

☆ PEKIN — Istnienie państwa Izraela leży w interesie władz Chin komunistycznych, oświadczył premier chiński Czang-Czun. "Chiny bowiem nie mogą zapomnieć, że Bliski Wschód jest terenem walki między rewizjonizmem sowieckim a imperializmem amerykańskim".

☆ RIO — Według danych Fundacji Getulio Vargas koszt utrzymania w Rio de Janeiro wzrósł we wrześniu o 2,2%. W ciągu 9 miesięcy br. koszt ten zwiększył się do 23,1%. Taksa zaś inflacyjna w tym samym okresie doszła do 21,2%.

☆ APARECIDA — Festa M. B. Aparecidy dnia 12 bm. pobiła wszelkie dotychczasowe rekordy, pomimo zwyżki cen gazoliny o 26%. Naliczono 25 tys. autobusów, 35 tys. samochodów prywatnych oraz obecność 350 - 400 tys. pielgrzymów. Zabrakło pomieszczenia w hotelach oraz artykułów żywnościowych.

☆ WARSZAWA — Od pewnego czasu trwają rozmowy między Warszawą a Waszyngtonem o nabycie 50 odrzutowców amerykańskich typu DC-9 i Boeing-727, wartości miliarda dolarów. Odrzutowce te miałyby zastąpić samoloty sowieckie używane dotąd przez Polskie Linie Lotnicze (LOT).

☆ WASZYNGTON — Stany Zjednoczone mają udzielić Portugalii 80 mln. dolarów pożyczki. Również Wspólny Rynek Europejski postanowił pomóc Portugalii w formie kredytów opiewających na sumę 187 mln. dolarów. Jak wiadomo, finanse portugalskie znajdują się w ruinie.

☆ BRASILIA — W Kongresie debatuje się obecnie projekt - zmiany artykułu Konstytucji odnoszący się do kary śmierci którą należy ustanowić na sprawców sekwestru czy napaści z bronią w ręku w wyniku których nastąpił zgon osoby porwanej lub napadniętej.

☆ CUIABA — Według opracowanego planu rządowego, południowy region stanu Mato Grosso — Grandes Dourados — stać się ma w przyszłości głównym producentem pszenicy w kraju. Inwestycje rządowe na ten cel wynoszą ponad 2 miliardy kruzeirów.

☆ BRASILIA — Władze federalne starają się zmniejszyć roczny deficyt z handlu zagranicznego poniżej 3 mld. dol. W tym celu import z zagranicy dokonywany przez różne ministerstwa zmniejszono o 15%. Ograniczeniu w imporcie uległy także firmy prywatne.

☆ BUENOS AIRES — Isabelita Peron wróciła już na stanowisko prezydenta państwa po 31-dniowej nieobecności. W związku z tym krąży pogłoska, że jej kuracja (rany w żołądku) będzie ponowiona i że z tego powodu może być ona odsunięta od władzy.

Czy Chiny mogą stawić czoła ZSRR?

OPINIE ZACHODNICH RZECZOZNAWCÓW WOJSKOWYCH

Amerykańscy i zachodnioeuropejscy rzeczoznawcy wojskowi są przekonani, że Chiński atak atomowy mógłby spowodować wielkie szkody w ZSRR, (w wypadku wojny) — lecz brak jest. Chinom odpowiedniej technologii oraz szybkich środków transportowych, by mogły wygrać wojnę z olbrzymem sowieckim. W jednym jedynie wypadku Chiny mogłyby być górą: gdyby ZSRR dokonał inwazji na Chiny. W tym wypadku powtórzyłaby się historia wojny Napoleona czy Hitlera z Rosją. Olbrzymie przestrzenie Chin, niezrównany potencjał ludzki oraz walka podjazdowa na wszystkich frontach mogłaby przechylić szalę zwycięstwa na stronę Chin.

Nie można jednak przypuszczać, by Związek Sowiecki wdał się w wojnę inwazyjną przy pomocy swej armii lądowej. Niewątpliwie ZSRR użyje bomb atomowych oraz pocisków rakietowych, by w krótkim czasie zrównać z ziemią ośrodki chińskiego przemysłu wojennego. Warto wspomnieć, że Chiny dopiero od 10 lat zaczęły modernizować swe siły, a modernizacja ta osłabia znacznie nie na skutek "rewolucji kulturalnej" trwającej kilka lat. Siły nuklearne Chin ograniczają się do 100 bombowców "TU-16" (sowieckich), 200 - 300 wielkich pocisków rakietowych, kilkunastu pocisków interkontynentalnych, kilkadziesiąt bomb atomowych, itp.

Armia chińska liczy ponad 3 miliony żołnierzy, naogół uzbrojonych w broń przestarzałą. Na 150 dywizji — jedynie 7 jest pancernych. Czołgi chińskie są lżejsze i bardziej podległe zniszczeniu aniżeli sowieckie. Chińskie siły lotnicze posiadają: 1.700 "Mig-17 S", 1.300 "Mig-19 S", 50 "Mig-21 S" oraz 400 myśliwców bombardowych typu "F-9". Marynarka wojenna chińska zalicza się do trzeciej na świecie pod względem liczebnym, głównie w niszczycielach i łodziach podwodnych. Brak jej jednak nowoczesnych urządzeń elektronicznych. Ogólnie przypuszcza się, że Chiny będą potęgą dopiero za 10 lat.

Choroba Breżniewa i złe zbiory

JAKIE BĘDĄ NASTĘPSTWA TEGO W ZSRR

Ze źródeł jugosłowiańskich zwykle dobrze poinformowanych mówi się o chorobie Breżniewa począwszy od 1974 r. Cierpi on na raka i ma przed sobą najwyżej 1-2 lat życia. Breżniew ma 69 lat. W związku z tą chorobą w kołach najwyższego Sowietu toczy się od dłuższego czasu zaciekła walka o władzę (o sukcesję po Breżniewie). Jak dotąd pierwszemu sekretarzowi ZSRR udało się utrzymać przy władzy dzięki poparciu Podgórnego, Kosygina, Gromyki, marsz. Greczki (minister obrony) oraz Yuri Andropowa — ministra bezpieczeństwa wewnętrznego.

Breżniew zdołał pozbyć się na razie dwóch groźnych rywali: Susłowa — lidera starej gwardii (linha dura) oraz Szelepina — dawnego szefa KGB.

Pozyskawszy sobie marsz. Greczko, który wszedł jako pierwszy wojskowy do Politbiura, Breżniew usunął w cień Szelepina będącego w ustawicznych konszachtach z generałami usiłującymi postawić armię ponad partią. Zneutralizowawszy presję generałów, Breżniew mógł nadal prowadzić swą politykę "detente", tak bardzo krytykowaną przez starą gwardię i niektórych generałów.

Generalny sekretarz sowieckiej partii komunistycznej jest krytykowany przede wszystkim za to, że: znosi bezkarnie wybryki włoskich komunistów; nie wspiera skutecznie stalinowców jugosłowiańskich, by mogli objąć władzę po zgonie Tity; że nie dał całkowitego poparcia portugalskiej partii komunistycznej, by doszła do władzy siłą; że nie utrwalił wpływu ZSRR w Egipcie i Syrii; że jest za mało ogresywny wobec Chin, a zbytnio ugodowy wobec USA i Niemiec Zachodnich.

Tegoroczne bardzo słabe zbiory (najniższe od 20 lat) przypisywane są również nieudolnej polityce Breżniewa, choć naogół wie się, że główną tego przyczyną były raczej złe warunki atmosferyczne, aniżeli chroniczne niedomagania systemu.

Masowe zaś zakupy pszenicy amerykańskiej przez ZSRR (10 mln. ton) kosztować będzie Moskwę kilka miliardów dolarów, a cena tego produktu pójdzie w górę na całym świecie — właśnie na skutek zakupów sowieckich.

Domieszka alkoholu do gazoliny

DOPIERO ZA 3 - 5 LAT UNORMUJE SIĘ DOMIESZKĘ W 15 - 20%

Postanowienie władz rządowych, by do gazoliny dolewać 15 - 25% alkoholu, wymagać będzie zwiększenia o 7 razy produkcji trzciny cukrowej. Produkcja więc ta musi dojść do 1,5 miliarda litrów alkoholu rocznie, co można osiągnąć dopiero po 3 - 5 latach. Dotąd roczna produkcja alkoholu wynosiła przeciętnie 625 milony litrów, z czego 400 mln. litrów szło na cele przemysłowe, reszta zaś jako domieszka do gazoliny.

Tak znaczne zwiększenie produkcji alkoholu zależeć będzie głównie od jego ceny. Aktualnie litr alkoholu kosztuje 1,00 kruzeira. Celem więc pobudzenia plantatorów trzciny cukrowej do uprawy tego produktu na wielką skalę, rząd obiecał podnieść cenę alkoholu do 1,90 kruzeira, oraz udzielić długoterminowych pożyczek. Lecz są też i trudności. By dawać domieszkę alkoholu do gazoliny w 20% kraj musi na to czekać 3 - 5 lat. Powstać bowiem musi kilkanaście nowych destylacji trzciny cukrowej, a ponad to rząd musi uzgodnić stałą procentową domieszkę alkoholu do gazoliny na terenie całego kraju.

Największymi producentami alkoholu są: Pernambuco, stan rioski i S. Paulo, przyczym produkcja paulistańska jest najbardziej wydajna: 60 - 70 ton trzciny cukrowej z jednego hektara. By nie ograniczyć eksportu cukru z trzciny zagranicę, mówi się o produkcji alkoholu z mandioki i ziemniaków słodkich (batata doce). Ta możliwość przyczyniłaby się niewątpliwie do uprawy tych produktów w wielu stanach Brazylii, dając naszym rolnikom nowe źródło dochodów.

Motory pojazdów mechanicznych produkowane w kraju pozwalają na natychmiastową domieszkę alkoholu do gazoliny w 15%, bez wprowadzenia jakichkolwiek zmian. W wypadku używania domieszki w 20 - 25% — należałoby wprowadzić pewne zmiany w karburatorach i w zapłonach. Energia bowiem zawarta w mieszance jest mniejsza aniżeli w gazolinie. W konsekwencji motory samochodowe muszą zużywać więcej paliwa (mieszanki). Do dnia dzisiejszego dozwolone było używanie mieszanki do 10%, w praktyce jednak zależało to od produkcji alkoholu (od zbiorów trzciny cukrowej), od środków transportu ze stanów produkujących alkohol, od jego ceny itp.

MARIA ESTELA MARTINEZ PERON (Isabelita) uczestniczyła w tych dniach w 30 rocznicy mobilizacji ruchu narodowego, który wyniósł Perona na stanowisko prezydenta. Isabelita po półtoramiesięcznym wypoczynku pojawiła się przed tłumami zapełniającymi plac przed Casa Rosada uśmiechnięta i ze zdrowszym wyglądem. Pozbyła się ona surowego wyrazu twarzy który ją znamionował w występach publicznych od czasu zgonu Perona w lipcu 1974 roku.

Poszukiwania za naftą

PRZEDSIĘBIORSTWA ZAGRANICZNE DOPUSZCZONE DO TEJ AKCJI

Jak już pisaliśmy w artykule pt. "PRAWDA O NAFCIE BRAZYLIJSKIEJ", stało się oczywistym, że narodowa kompania Petrobrás okazała się niezdolna do zaopatrzenia kraju w to paliwo nawet w ciągu najbliższych lat, podczas gdy cena nafty arabskiej wzrasta z roku na rok. Roczne zaś wydatki na import nafty wynosiły około 3 miliardów dolarów z tendencją dalszego wzrostu, zagrażając poważnie ekonomicznemu życiu Brazylii.

Stąd decyzja p. Prezydenta, by dopuścić kompanie zagraniczne do poszukiwań ropy naftowej i jej produkcji na terenie Brazylii — spotkała się z uznaniem ogromnej większości społeczeństwa. Wszyscy zdają sobie sprawę, jak wielkie są wydatki związane z wierceniem szybów naftowych nie zawsze uwieńczone pozytywnym skutkiem. Z drugiej zaś strony, by nie naruszyć monopolu Petrobrás w eksploatacji nafty, przedsiębiorstwa zagraniczne eksploatujące ropę naftową w Brazylii będą od niej bezpośrednio zależały, (kontrola w eksploracji, w transporcie, w rafinowaniu ropy itp.).

Zachodzi teraz pytanie, w jakich regionach kompanie zagraniczne robić będą poszukiwania za pokładami ropy naftowej? Jest już pewne, że Petrobrás nie zechce zrezygnować z takich regionów jak ujście rzeki Amazonki, wybrzeże północno-wschodnie: Rio Gr. do Norte, Esp. Santo, Sergipe, Alagoas i stan rioski. Pozostałyby zatym do dyspozycji regiony rzek: Maranhão-Piauí oraz rzeki Parany. Czy kompanie zagraniczne zgodzą się na takie warunki — oto drugie pytanie.

Przedstawiciele kompanii zagranicznych w Brazylii jak: "Shell", "Esso", "Eni", "Chevron" i "Occidental Petroleum" wysłały już szczegółowe sprawozdania do swych centrali. Obecnie czekuje się na opracowanie różnych form kontraktów ze strony władz brazylijskich, by firmy zagraniczne mogły przedstawić swe oferty. Wiadomym jest, że kompanie zagraniczne mają do swej dyspozycji gotowe już urządzenia w poszukiwaniu nafty, a które to urządzenia stoją "odłogiem". Zresztą, lepiej uczynić Brazylię wielkim dostawcą nafty (w najbliższej przyszłości), aniżeli zależeć ustawicznie od kaprysów eksporterów arabskich.

45 Kongres "ASTA" w Rio

OBECNYCH 5 TYS. AMERYKAŃSKICH I KANADYJSKICH AGENTÓW PODRÓŻY

Dnia 27 października br. odbędzie się w Narodowym Hotelu w Rio de Janeiro 45 Kongres amerykańskiego zrzeszenia agentów podróży (ASTA). W inauguracji Kongresu przemawiać będzie Prezydent Geisel oraz odczytane będą orędzia prezydenta USA — Forda oraz prezydenta Kanady — Trudeau. Obecni także będą ministrowie Pracy — Arnaldo Prieto, Planowania — Reis Veloso oraz Przemysłu i Handlu — Severo Gomes.

Brazylijska kompania turystyczna EMBRATUR ma do dyspozycji 29 mln. kruzeirów, by uprzystępnić amerykańskim i kanadyjskim agentom podróży poznanie najważniejszych atrakcji turystycznych całego kraju. Pamiętać należy, że 5 tys. tych agentów odpowiedzialnych jest za 80% podróży turystycznych z USA i Kanady. Dotąd ruch turystyczny z USA i Kanady do Brazylii był stosunkowo słaby, zaledwie kilkaset osób.

Rio de Janeiro przybiera nową postać, by godnie się zaprezentować w oczach amerykańskich i kanadyjskich agentów turystycznych. Prefektura rioska naprawia asfalt na ulicach, maluje cały szereg gmachów oraz upiększa główne place jak to uczyniono z okazji wizyty królowej Elżbiety II i prezydenta Portugalii Cravelro Lopes. Dla gości tych oddane będą do dyspozycji 150 autobusów, przewidziane są bowiem 122 wycieczek.

Zwiedzą oni m. in. Foz do Iguaçu — S. Paulo — Brasília — Rio (6 dni), Manaus — Belém, Recife — Salvador — Rio (6 dni), S. Paulo — Rio (3 dni), Porto Alegre — S. Paulo — Rio (3 dni), S. Paulo — Santos — Guarujá (1 dzień). Przed przyjazdem na Kongres do Rio goście zwiedzą po drodze Chile, Kolumbię, Ekwador, Panamę, Paragwaj, Peru, Wenezuelę i Urugwaj. Podczas Kongresu w Rio funkcjonować będzie wystawa wyrobów ludowych pochodzących z różnych stanów Brazylii.

KORESPONDENCJA WŁASNA Z USA

Co ta Ewa narobiła!

Są to słowa z mało już znanej pieśni kościelnej. Tu jednak chodzi o inną "Ewę", której panieńskie nazwisko brzmiało Elizabeth Bloomer Warren, a która jest dziś "pierwszą damą" w Stanach Zjednoczonych jako małżonka prezydenta Geralda Rudolfa Forda i jest popularnie nazywana Betty Ford.

Cóż ona złego zrobiła? Niby nic — powiedziała tylko kilka słów reporterowi telewizyjnemu, który ją zapytał, co by powiedziała, gdyby się dowiedziała, że jej dorostająca i piękna córka Zuzanna (Susan) poszła za daleko w amoracn.

— Nie zdziwiłabym się wcale... gdyby chciała iść dalej tą drogą, zapytałabym ją, kto jest jej wybrańcem... powiedziała zupełnie spokojnym głosem pani Betty Ford.

Gazety i czasopisma podchwyciły wypowiedź pani Białego Domu i można sobie wyobrazić, jaka się rozległa krytyka!

Kilka dni później zapytał ktoś prezydenta, co myśli o wypowiedzi swej czarującej małżonki.

— Pierwszego dnia pomyślałem, że straciłem przez to dziesięć milionów głosów w najbliższych wyborach, ale gdym zobaczył gazety, pomyślałem, że straciłem ich dwadzieścia milionów!

Time Magazine zamieścił niedawno na okładce piękną fotografię prezydenckiej rodziny. Na pierwszym planie siedzi Prezydent z małżonką, za nim stoi pięć osób: syn z żoną, inny syn i córka z przyjacielem. W nowszym numerze zamieścił ten sam Time Magazine rysunek — nie fotografię — przedstawiający te same osoby. Różnica tylko taka, że Prezydent zasłania usta swej żonie zamaszystem gestem szerokiej dłoni.

Zwolennicy "wolnej miłości" i swobodnych obyczajów zasypują Biały Dom listami i telegramami, sławiąc "otwarty umysł i cywilną odwagę" pani Ford, ale inni piszą i telegrafują bardzo a bardzo krytycznie.

Pani Ford tłumaczy się jak może, oświadcza, że nie pochwala wolnej miłości i niemoralności, tylko po prostu okazuje wyrozumiałość dla młodych.

Odpowiadają jej na to: mimo wszystko takich rzeczy nie mówi się publicznie. Radzą jej niektórzy: trzymać się zdala od reporterów i telewizji!

Prezydent Nixon spotkał się z nieubłaganą krytyką w prasie i na telewizji, ale jego małżonkę Patrycję chwalili nawet wrogowie Nixona, że nigdy nie zrobiła ani jednego "fałszywego kroku". Teraz jest odwrotnie: Prezydent Ford ma "dobrą prasę", ale pani Betty może mu dużo zaszkodzić. A jego córka powinna bez zwłoki wyjść zamąż.

Co ta Ewa narobiła!

KAMPANIA WYBORCZA

Na razie prowadzi ją na dobre jeden kandydat — Gerald R. Ford. Oczywiście jako kandydat partii Republikańskiej.

Gdzieś tam na zachodzie i "po kątach" podnosi głos inny Republikanin, były gubernator stanu Kalifornia (i były aktor filmowy R. Reagan).

Prezydentowi zawsze łatwiej kandydować niż zwykłemu obywatelowi, nawet gubernatorowi, senatorowi lub członkowi Izby Reprezentantów. Ma do dyspozycji super-luksusowy samolot prezydencki, dostaje zaproszenia na różne imprezy, czy to będzie otwarcie nowego mostu czy wielkiej zapory wodnej czy jakiś zjazd Weteranów. Wszędzie czekają na niego tłumy, bo osoba prezydenta zaciekawia i pociąga ludzi bez różnicy partyjnej.

Tak więc trudno odróżnić "kandydata Forda" od "prezydenta Forda" chociaż jego sekretarz prasowy raz za razem przypomina, że Gerald Ford przybywa jako prezydent ("na wakacjach"), a nie jako rozpolitykowany kandydat. Jasne jednak, że wszędzie jakiegoś wyborcę zdobędzie.

Nie zawsze pierwszy kandydat podobno wygrywa — w historii zanotowane są wypadki, kiedy dosłownie w ostatniej chwili, na konwencji wypływał mało komu znany kandydat. Amerykanie nazywają takiego kandydata "dark horse" — czyli "koń ciemnego koloru". Dzieje się to wtedy, gdy kandydatów jest zbyt wielu i żaden nie ma szans na zdobycie większości. Amerykanie mają zamiłowanie do "kompromisu", do układów i przetargów i wtedy wchodzi na scenę ów "koń ciemnego koloru".

Taki koń wypłynie prawdopodobnie z demokratów, którzy już mają czterech oficjalnie zgłoszonych i conajmniej sześciu jeszcze nie zgłoszonych, ale jakże chętnych kandydatów. Tylko że u nich takim kandydatem ostatniej chwili może być ktoś, komu trudno przypisać jakiś "ciemny kolor". Jest nim oczywiście "Ted Kennedy", o którym złośliwi piszą, że się wszędzie kandydatury wypiera i wypiera, ale na każdym kroku przypomina, że ma "orędzie do narodu". Oczywiście orędzie przywódcy, urodzonego lidera.

Ale przyszłość trudno przepowiadać. Fordowi odbiera głosy — jak on sam powiedział — własna małżonka, a Kennedy ma też rodzinne kłopoty, dwóch braci mu zamordowano, a żona niestety cierpi na alkoholizm.

A. S.

Wsród rodaków w Esp. Santo

Na obszarze powiatu São Gabriel, w stanie Espirito Santo, mieszka około 40 tys. ludzi, w tym na samo miasto powiatowe przypada 12 tysięcy mieszkańców. Prefektem powiatu, w drugiej już kadencji, jest p. Edward Glazer.

On to, w połowie września, przyjechał do Rio de Janeiro i odwiedził polski kościół przy ul. Marques de Abrantes 215. Przedstawił się kim jest i prosił, aby któryś z tutejszych księży przyjechał któregoś niedzieli w tamte strony i odprawił Mszę św. w Aguia Branca, w tamtejszej polskiej kaplicy, po polsku i odwiedził mieszkające tam rodziny polskie. Wyznaczyliśmy termin na dzień 28 września. Dnia 26 września, w piątek o godz. 20-tej wyjechałem autobusem z Rio de Janeiro. Odległość przeszło 500 km. Rano w sobotę dojechałem do miejscowości Colatina i stąd już, po przesiadce na inny autobus, udałem się do São Gabriel. Na miejscu byłem o godz. 11-tej.

Udałem się zaraz do mieszkania p. Edwarda. Piękny dwupiętrowy domek położony przy rynku, w głównym punkcie miasta. Pana Edwarda Glazera znają dobrze wszyscy ludzie całej okolicy. Już w drodze, w autobusie, dowiedziałem się, że jest uważany za bardzo dobrego prefekta. Dba o powiat i bardzo ładnie rozbudował miasto.

I rzeczywiście tak jest. Po południu mogłem się o tym przekonać naocznie, kiedy już we dwóch objeżdżaliśmy miasto i obejrzeliśmy wszystko. Nowy gmach prefektury, piękną świetlicę, budynek sądowy, gimnazjum, "cientificum", przychodnię lekarską, wodociągi miejskie, wybrukowanie starego rynku i licznych ulic, wszystko to jest dziełem prefekta p. Edwarda Glazera. A do stycznia 1977 roku, to jest do końca swojej kadencji prefekta, p. Edward ma w planie wybudowanie jeszcze nowej stacji autobusowej, szpitala powiatowego i wybrukowanie całego nowego rynku, dokoła którego zostały wzniesione te budynki. Nowy Rynek w São Gabriel, p. Edward nazwał imieniem swojego zmarłego Ojca, Wincentego Glazera, jednego z pierwszych kolonistów polskich w Aguia Branca i późniejszego mieszkańca São Gabriel, wielce zasłużonego dla tej miejscowości.

Na szczególną uwagę zasługuje urządzenie przez p. Edwarda Glazera szkółki, w której się hoduje sadzonki dla plantacji kawy w powiecie. Na rozległych terenach, trochę poza miastem, znajduje się ta szkółka. Ogrodzenie piękne, teren dobrze rozplanowany, wnętrze czysto utrzymane, robią przyjemne wrażenie. Już 7 milionów sadzonek kawy sprzedano plantatorom i zapotrzebowanie na nie ciągle rośnie. Każdorazowo, to znaczy raz na półroku, szkółka może wyhodować 1 milion sadzonek, ale p. prefekt chce podnieść tę liczbę do półtora miliona, tym bardziej, że plantatorzy z sąsiednich powiatów przyjeżdżają i proszą o sadzonki dla siebie. Ale p. prefekt jest zdania, że najpierw musi się zaspokoić potrzeby własnego powiatu.

Plantacja kawy w powiecie będzie stałym i wielkim źródłem dochodu dla miejscowej ludności. Do niedawna nie wszyscy to należycie rozumieli. Ale p. Edward przekonywał ludzi, zachęcał do sadzenia kawy, namawiał, a nawet czasem dawał im za darmo sadzonki, byle tylko plantacja ruszyła z miejsca. Służył im też radą i pomocą techniczną, bo tylko stosowanie nowoczesnych metod i techniki może dać dobre rezultaty. Przytem on sam, jako i pierwszych, założył na swoich terenach wielką i piękną plantację. Robota ruszyła. Dziś już nie trzeba zachęcać wiele do zakładania plantacji kawy. Koloniści sami garną się do tego, bo widzą w tym swoją własną korzyść.

Odwiedziliśmy też tego popołudnia kilka rodzin polskich w mieście. Poświęciłem im domy i rozdałem na pamiątkę obrazki Matki Boskiej Częstochowskiej.

Późnym wieczorem poszliśmy na występy folklorystyczne, które miały miejsce w świetlicy, z okazji urządzanej tam zabawy na rzecz miejscowego gimnazjum. Były występy folkloru polskiego w wykonaniu kolonistów polskich z Aguia Branca i São Gabriel. Osiem par w strojach krakowskich przy akompaniamencie akordeonu i muzyki z płyt "Mazowsze" wykonało cztery tańce — mazurki, krakowiak i kujawiak. Sam p. prefekt, w pięknym przemówieniu, objaśnił obecnym pochodzenie i znaczenie tych tańców. Wszystkie stroje narodowe do występu przygotowała, w krótkim czasie, żona p. prefekta, przy pomocy innych pań. Potem był występ folklorystyczny niemiecki, w wykonaniu grupy dzieci szkolnych, pochodzenia niemieckiego.

(Dokończenie na str. 7)

Podsłuchane...

W TYM ROKU MIJA 50 LAT gdy Polonia parańska wzniosła w stolicy Parany POMNIK SIEWCY — dłuta rzeźbiarza polskiego pochodzenia Zaco do Paraná, umieszczając ten pomnik na placu przed stacją kolejową w Kurytybie. Przez budowę pomnika Polonia parańska chciała uczcić 100 rocznicę Niepodległości Brazylii obchodzoną we wrześniu 1922 r. Komitet budowy utworzył się w sierpniu 1922 r. rozpisując listy z ofiarami do wszystkich towarzystw i organizacji polskich. Wydatki bowiem miały być znaczne jak na owe czasy. Zbiórka ofiar trwała prawie 2 lata, zaś twórcą pomnika miał być polski rzeźbiarz — parańczyk Zaco do Paraną, którego sława jako artysty-rzeźbiarza rozbrysła wówczas w całej pełni na wystawach Akademii Sztuk Pięknych w Rio. Sprowadzenie pomnika z Rio oraz prace z ustawieniem go na placu kurytybskim zajęło sporo czasu. Dopiero 18 lutego 1925 r. odsłonięto uroczyście Pomnik Siewcy w obecności prefekta i biskupa diecezjalnego oraz ogromnej rzeszy Polaków. Wspominamy o tej rocznicy, ponieważ niedawno doszła do nas wiadomość od ławnika p. Mirosława Jareckiego, że Rada Miejska ma zamiar przenieść Pomnik na inne miejsce (dotąd niewiadome), ponieważ plac i stara stacja kolejowa mają ulec wielkiej reformie. P. Jarecki oświadczył nam, że będzie bronić do upadłego nietykalności pomnika, lecz wydaje nam się, że Polonia tutejsza również powinna zabrać głos w tej sprawie. Kilka lat wstecz przeniesiono pomnik Kopernika, a teraz zanosi się na przeniesienie pomnika "Siewcy" — i to niewiadomo dokąd. A ponieważ z dawnego Komitetu budowy pomnika "Siewcy" prawie nikt nie pozostał przy życiu, Komitet budowy Placu Polskiego powinien mieć coś do powiedzenia. Jeśli my nie ruszymy palcem w obronie "Siewcy", kto nas zastąpi? Z pewnością nikt! Działajmy póki czas!

ZŁOTY JUBILEUSZ MAŁŻEŃSKI obchodzili Jan i Franciszka Kula dnia 4 października 1975 r. w Ibaiti (PR). Msza św. dziękczynna odbyła się w miejscowym kościele parafialnym w obecności licznej rodziny i krewnych. Z dorosłych dzieci Jubilatów byli obecni dwaj synowie i jedna córka. Dwie inne zamieszkałe w S. Paulo i Joinville nie przyjechały z powodu ulewnych deszczów. Małżeństwo Jan i Franciszka Kula przyjechali do Brazylii w 1934 r. zastawiając przy dziadkach 8-letnią córkę. Myśleli że po nią wrócą, gdy się dorobią. Osiedlili się w okolicach Ibaiti by po jakimś czasie przenieść się do samego miasta. Córka z Polski kilka razy wybierała się odwiedzić rodziców w Brazylii i zawsze coś stanęło na przeszkodzie. W tym roku dopiero zostawiając męża i 5-cioro dzieci, przyjechała odwiedzić rodziców, po 41 lat nie widzenia. Co za radość była ze spotkania. Toteż hucznie i wesoło spędzili wszyscy dzień Jubileuszu.

ŚLADY UDZIAŁU POLAKÓW W WALCE O WOLNOŚĆ POŁUDNIOWEJ AMERYKI. Śp. Bohdan Maleniewski pisał z Rio de Janeiro w 1959 roku: "Ukojenia (po śmierci małżonki - Red.) szukam szperając w archiwach i bibliotekach za śladami udziału polskiego w walkach tego kontynentu. Zaczęło się to wzmianką delegata Haiti na Konferencję Inter-Amerykańską w Bogocie w 1948, że w pierwszej konstytucji (z 1.I.1804) Haiti zrobiono specjalny wyjątek dla Polaków, przy zakazie wstępu białym na wyspę, za zasługi w uzyskaniu niepodległości. Okazało się, że legioniści słani do ujarzmiania "wiali" do walczących o swoją niepodległość, a do Europy wróciło istotnie oficjalnie zaledwie 300, jak nas uczono... bez wzmianki, że Napoleon wymienił 600 za Anglików aresztowanych we Francji, a 900 wracało via USA.

Potem, "znalazł się" generał Francisco Miranda, "El Precursor" Bolivara, Kolega Pułaskiego i Kościuszki u Washingtona, też kawaler orderu Cincinatów, który był gościem króla Stasia w Kaniowie; razem z konfederatą Miączyńskim uratowali front otwarty przez gen. Dumouriez rojalistom, za co wdzięczni Francuzi stawili ich pod sąd i Mączyńskiego ścięli, zaś Mirandę musieli wymienić na Łuku Tryumfalnym, mimo wygnania z Francji. Ten wielki konspirator-idealista do pierwszej próby desantu na ląd płd.-amerykański zwerbował na szefa kawalerii Gustawa Adolfa Burguda "rodem z Polski", którego Hiszpanie ujęli, a tracony w Puerto Cabello (Wenezuela) umiał przyjąć śmierć z brawurą, po dziś podziwianą, ale tylko w Wenezueli. Nas tego nie uczono! A służby Boliwarovi ofiarował siostrzeniec Kościuszki Stanisław Estko w 1815 r., zaś San Martin miał artylerzystów Polaków, których witał w Limie "naczelny geometra podziemny" baron Nordenflicht Tadeusz, z polskiej linii rodu, były dyrektor kopalń srebra w Olkuszu, który nie chciał służyć Austryjakom. W owych latach też car Aleksander I na zjeździe w Weronie w 1822 proponował przywrócenie praw korony hiszpańskiej w Ameryce Południowej, zajmując przy okazji w 1817 r. Havaje i organizując "osady rybackie" na Alasce i w Kalifornii.

List kończył się przytoczeniem wyjątku ze słynnego wiersza Puszkina "Oszczercom Rosji", napisanego pod presją carską w czasie toczącej się wojny polsko-rosyjskiej w 1831 roku:

Jak długo jeszcze nam Warszawa
Dyktować będzie dumne prawa?
Dokąd się cofnie fortec próg?
Za Worsklę? Niemen? Czy za Bug?
Komu dziedzictwo ziem Bohdana?
Gdy prawem zowiąc praw łamanie
Powstaje Litwa zbuntowana?

Przy okazji warto sprawdzić, czy spuścizna naukowa po zmarłym w Rio została zabezpieczona? Jeśli tak, chętnie ją możemy przechować w naszej obszernej bibliotece w Kurytybie, aby mogła być wykorzystana w pracach naukowych.

O ŚWIADECTWIE DUCHOWIEŃSTWA POLSKIEGO nie chcemy i nie możemy zapomnieć. Na szpaltach naszego LUDU pojawiają się często relacje czy refleksje o II Wojnie Światowej, (zakończonej przed 30 laty) o jej zgrozie i okropnościach, którym równych i smutniejszych świat jak długi i szeroki nie zna. Piszemy o tym nie w celu rozjątrzenia potwornych ran (choć i one niestety bywają nieraz tendencyjnie wypaczane), lecz dla wyrównania pewnych niedociągnięć, luk i niedomówień w podawanych i ujętych nie totalnie zestawieniach lub ocenach. Tymczasem źródła pisane i fakty dokonane stwierdzają niedwuznacznie, iż rdzeniem hitlerowskich zamysłów, popartych i umożliwionych przez złowieszczego Stalina, było wytępienie "vor allem", znaczy się "w pierwszym rzędzie", polskiego duchowieństwa. Przez hitlerowskie obozy i więzienia przeszło istotnie 4.618 księży, kleryków i braci zakonnych, a także 1.120 zakonnic. Zginęło około 3.000 księży. Wśród liczby obozów (było ich podobno 1.312 na terenie całej Europy). Dachau zostało upatrzone na główne miejsce eksterminacji duchowieństwa. Sprowadzono tu również kapelanów z "oflagów" wojskowych. Gdy tu (na 35.606 Polaków) było 1.777 polskich duchownych, wszystkich innych reprezentujących 20 narodowości (z niemiecką włącznie) było 984. Z polskich połowa zginęła w obozie, ponad 200 umarło po wojnie. Nic dziwnego, że rok 1971 jest rokiem beatyfikacji polskiego zakonnika-kapłana (M. M. Kolbe), który swoje życie oddał za żołnierza i ojca rodziny, jakby nowy komentarz do zasady "Z ludu wzięci dla ludzi" (Hbr. 5). Kardynał Montini, dziś Paweł VI, powtarza dosłownie: "Obóz w Dachau był nie tylko miejscem tortur, bestialstwa i grzechów. Był także miejscem, w którym Bóg dokonywał wielkich rzeczy, a człowiek w tych wielkich rzeczach z Bogiem współdziałał".

Może to nie jest bardzo do prawdy podobne, ale ksiądz polski, już bardzo umęczony, modlił się w Dachau w roku 1944 tak:

"Proszę Cię, Niebios Ojcze, o krzyże cierpienia
Któreś mi przygotował na drodze zbawienia".

Zaś o innym, o biskupie, napisano to co się odnosi do wielu, do bardzo wielu:

"Zgasł..., a wy kiedyś jako świadki stańcie,
Że nosił godnie "P" na amarancie".

Mówił też człowiek nie wierzący, patrząc na naszych Braci w Dachau: "Zazdroszczę wam waszej Wiary. Módlcie się, abym i ja Ją pozyskał". I tak się stało. A tak, skoro na przykład na stacji najstraszniejszych doświadczeń ze sztuczną flegmoną szybko sobie uświadomiono, że już nie trzeba brać zawodowych przestępców bo są księża, niech Kościół w Polsce wpisze w swoją Historię z największą czcią świętą cyfrę wszystkich swych pobitych kapłanów...

Kończąc powtarzamy z ks. bp. K. Majdańskim, że mówiąc o świadectwie Wiary złożonym wraz ze świadectwem Miłości Ojczyzny przez duchowieństwo, nie chcemy zapomnieć nawet przez chwilę, że Duchowieństwo w dawaniu tego świadectwa nigdy nie było odizolowane od swych Braci świeckich. Jeden z tych ostatnich modlił się w Oświęcimiu najrzetelniej:

"O Wielki Boże, zmiłuj się nad nami.
Pozwól być ludźmi a nie numerami".

(Na podstawie dzieła **"W Kierunku Człowieka"** Warszawa, 1971, s. 203-19).

J. Wicher

OD REDAKCJI: Prosimy naszych Szan. Czytelników o dalszą współpracę w formie nadsyłania drobnych wiadomości czy informacji, by dział Podsłuchane, czy też korespondencje z terenów polonijnych były zawsze obfite i ciekawe.

UWAGA! — Wszelką korespondencję: listy, czeki, Ordem de Pagamento, prosimy adresować i przekazywać na: GRAFICA VICENTINA LTDA. - Cx. P. 988 - Curitiba - Pr.

LUD

Alameda Cabral, 846
Caixa Postal, 988
Telefone: 22-1057
80.000
Curitiba - Paraná - Brasil

ÓRGÃO DE PROPRIEDADE DE CONGREGAÇÃO DA MISSÃO E EDITADO PELA GRÁFICA VICENTINA LTDA.

Diretor: Pe. Ladislau Biernacki
Redatores: Pe. José Zając
Pe. Sigismundo Piotrowski
Gerente Administrativo: João Novak
GODZINY PRZYJĘĆ:
Od poniedziałku do piątku: od 7:30 do 12:00 i od 13:30 do 18:00
W soboty: od 8:00 do 11:00.

UWAGA!
OD CZERWCA
PRZENUMERATA "LUDU" NA ROK 1975

Pocztą zwykłą:	
W Brazylii	Cr$ 70,00
W krajach północno i południ.-amerykańskich	18 dolarów
W Europie, Azji, Afryce i Oceanii	22 dolarów
Pocztą lotniczą:	Cr$ 80,00
W Brazylii	23 dolarów
W krajach południowo-amerykańskich	29 dolarów
W krajach północno-amerykańskich	33 dolarów
W krajach europejskich, itd.	Cr$ 1,50
Cena egzemplarza w Kurytybie	

PRZEDSTAWICIELE "LUDU" ZA GRANICĄ
W USA: Rev. Wojciech Sojka, St. John Kanty Prep. ERIE - PA - 16501.
W ARGENTYNIE: Eduardo R. Krawczyk — Floricultura Oberá Calle Cordoba, 267 — OBERÁ - Missiones.

Tadeusz Kościuszko jako inżynier

Historycy wyrażali dawniej zapatrywanie, iż Kościuszko nie miał większej wiedzy inżynierskiej, był z wykształcenia raczej malarzem, a w sprawach wojskowych zaś samoukiem. Wywodzono, że po krótkotrwałych studiach w Szkole Rycerskiej w Warszawie otrzymał od króla Stanisława Augusta Poniatowskiego stypendium na wyjazd do Paryża, gdzie zapisał się na studia w Paryskiej Akademii Malarstwa i Rzeźby. Nowsze badania historyków, zwłaszcza Jana Dihma, autora doskonałej książki "Kościuszko nieznany", wykazały, że Naczelnik posiadał znaczne wykształcenie inżynierskie.

Swoją fachową wiedzę i znakomite umiejętności Kościuszko wykazał już w Stanach Zjednoczonych Ameryki. Przybył tam w czasie ogłoszenia Deklaracji Niepodległości, uchwalonej przez II Kongres Kontynentalny w dniu 4 lipca 1776 r. Toczyły się zawzięte walki, Anglicy opanowali Nowy Jork, pobili armię Waszyngtona i zagrażali Filadelfii, leżącej nad rzeką Delaware. Ówczesne okręty wojenne mogły od strony morza dotrzeć aż do tego miasta. Kościuszce zlecono zabezpieczenie Filadelfii przed atakiem floty angielskiej. Wywiązał się znakomicie ze swego zadania. Na trzy mile przed miastem zablokował dojazd statków, wbijając w dno rzeki, w kilku rzędach, pale tworzące rodzaj palisady. Wąski dojazd zostawiony dla okrętów amerykańskich był broniony bezpośrednio ogniem z fortu wzniesionego w tym celu niedaleko brzegu. Historycy wojskowi są zdania, że w tym dziele Kościuszki można dopatrywać się w pewnym sensie prototypu zapór przeciwdesantowych, wznoszonych tak licznie w okresie ostatniej wojny światowej.

Wykonanie powierzonego zadania znalazło uznanie; Kościuszko na mocy uchwały Kongresu otrzymał patent na "inżyniera w służbie Stanów Zjednoczonych z rangą pułkownika" oraz nagrodę pieniężną. Wiosną 1777 r. działania wojenne przeniosły się na północ. Armia angielska w oparciu o Kanadę jako bazę wypadową, przeprowadziła natarcie wzdłuż rzeki Hudson. Początkowo Anglicy odnosili sukcesy. Władze Kongresu stworzyły wówczas tak zw. "Armię Północną", której dowództwo mianowano gen. Gatesa, a głównym inżynierem Kościuszkę. Generał Gates obrał na swoją kwaterę miasto Ticonderoga. Piętrzyła się nad nim stroma góra "Sugar Loaf". Kościuszko włączył ją w zaplanowane przez siebie fortyfikacje i na jej szczycie zamierzał umieścić baterię ciężkich dział. Gates zatwierdził projekt, lecz wkrótce został odwołany ze swego stanowiska. Jego następca, generał Schuyler, uznał projekt polskiego inżyniera, przewidujący wciągnięcie ciężkich dział na stromą górę, za niewykonalny. Polecił Kościuszce ufortyfikować jedynie samo miasto Ticonderoga oraz wzmocnić położony na pobliskiej wyspie fort Independence. Miało to się srogo później zemścić, Anglicy bowiem wprowadzili działa na górę Sugar Loaf i rozbili armię amerykańską. Przed zupełną klęską uchronił ją Kościuszko. Jako naczelny inżynier dopilnował niszczenia przez cofające się oddziały mostów i przebytych dróg. Władze republikańskie pozbawiły gen. Schuylera dowództwa i mianowały ponownie gen. Gatesa. Kościuszko założył i ufortyfikował nowy obóz armii niedaleko wsi Saratoga. Gates odniósł znakomite zwycięstwo nad armią angielską i w raporcie do Kongresu podkreślił zasługi Kościuszki.

Trudno wyczerpać w krótkim szkicu znakomite osiągnięcia Kościuszki w wojnie o niepodległość Stanów Zjednoczonych. Wspomnieć jednak należy o budowaniu przez niego na zlecenie Waszyngtona twierdzy West Point, gdzie w późniejszych latach powstała najstarsza w Stanach Zjednoczonych Akademia Wojskowa, a Kościuszce wzniesiono pomnik.

W uznaniu zasług, Kongres mianował Kościuszkę generałem brygadierem i wyraził mu pisemne podziękowanie. Koledzy przyjęli go jednogłośnie do Towarzystwa Cyncynatów, jako jednego z trzech cudzoziemców. Odtąd Naczelnik nosił na biało-błękitnej wstędze order Cyncynata.

("Gazeta Niedzielna")

CHARUTARIA LIBERTY

Cachimbos com piteira inquebrável — Forminhas para empadas — Adubos — Formicidas líquidas e em pó. — Cadeados — Fechaduras — Fogareiros à querozene — Nożyki sztylety od Cr$ 4,00 do Cr$ 120,00 - sztuka. — Żarówki — Wędki — Nylon zagraniczny — Centryfugi z Polski — Metros de centro e de importação — Świece woskowe na zamówienie. — Reparacje artykułów elektrycznych — Manazki — Rękawice — Okulary przemysłowe — Maszyny do cięcia mięsa - 8, 10, 22, 32 i części. — Sulfato de cobre — Ácido muriático — Żyletki zagraniczne — Alicates para armadores — Tornos — Rebolos elétricos.
FÁBRICA DE CACHIMBOS — DE MADEIRA E RAÍZES, DE PORCELANA DOURADA E PRATEADA.
FLORECKI
Curitiba — Saldanha Marinho, 142 — Fone: 24-8052 — Pr.

JEDNEGO PIJAKA MNIEJ —
JEDNEGO CZŁOWIEKA WIĘCEJ STWARZA...
SARCOTON
ZWALCZA PIJAŃSTWO
Do nabycia w aptekach i drogeriach

PAPELARIA
MAX ROESNER LTDA.
PAPELARIA, LIVRARIA, ARTIGOS DE ESCRITÓRIO, E ESCOLARES
PARA AS FESTAS DE NATAL, GRANDE QUANTIDADE DE CARTÕES, BRINQUEDOS E ARTIGOS PARA PRESENTES.
Rua São Francisco, 180/192 — Curitiba — Paraná

ŚWIATOWA PRODUKCJA RYŻU

Dzięki dobrze zapowiadającym się zbiorom w Chinach, światowa produkcja ryżu zmniejszy się w bieżącym roku tylko o 1% w porównaniu z rekordowymi zbiorami z roku ubiegłego.

Światowa produkcja ryżu w roku bieżącym wyniesie 307,8 milionów ton, wobec 310,8 milionów ton w roku ub.

Produkcja ryżu zmniejszy się w Indiach o 4 miliony 600 tys. ton. Lekki spadek produkcji przewiduje się w Pakistanie, Bengalii, w Sri Lanka (Cejlon), w Syjamie i Birmie. Przewiduje się natomiast poważne zwiększenie produkcji ryżu w Indonezji, Japonii, Korei Północnej i Południowej, na Filipinach, na Formozie i w Południowym Wietnamie.

Wywóz z Syjamu, Pakistanu i Stanów Zjednoczonych, będących głównymi eksporterami ryżu, wyniósł w ub. roku milion ton, to znaczy o 200.000 ton mniej niż planowano pierwotnie. Na rok 1975 przewiduje się dalsze zmniejszenie wywozu.

SZCZEGÓŁY O MASAKRZE W KATYNIU

"GUARDIAN" z Londynu zamieścił list przytoczony przez Louisa Fitz Gibbona w 35-tą rocznicę masakry katyńskiej. Jest to list tajnej policji rosyjskiej dotyczący tej sprawy. Podano w nim, że poza Katyniem, w kt. zginęło 4.200 żołnierzy polskich, istnieją jeszcze dwa inne miasta w których egzekucje miały miejsce, likwidując pozostałe 10 tys. żołnierzy — jeńców polskich: Bołogoje i Derkacze. Odpowiedzialni za mordy są: gen. Rajchman z NKWD, gen. Saburin z NKWD, płk. B. Kuczkow i "tow." Burianow. L. FitzGibbon, zbierający dokumenty dotyczące Katynia, wydał już 2 książki na ten temat i zamierza obecnie wnieść na podstawie posiadanych dokumentów sprawę w Międzynarodowym Sądzie w Hadze, co spowoduje — zapewne — potępienie przez cały świat sowieckiej działalności. Autentyczność listu nie jest potwierdzona, chociaż zgadza się z jego treścią Lord Moncton i dwaj pisarze niemieccy Gunther Frasike i Fredrick Feez, którzy ogłoszali jego treść (z fotografią) w pismach już 20.7.1957 r. Stwierdzają tam oni, że otrzymali go od Polaka z niemieckiej armii, który znalazł go w piwnicy KGB w Mińsku i usiłował przekazać go Gomujce i jego rządowi — bez rezultatu. Tym nie mniej fotostat listu został ogłoszony w piśmie, choć właściciel jego znikł bez śladu. List jest podpisany przez kier. NKWD Tartakowa z datą 10.7.1940 i melduje "likwidację" 3 obozów: Kozielska (w okolicy Smoleńska przez miejscowe wojsko 1.3.1940), Ostaszkowa (w okolicy miasta Botogoje 3.5.1940 przez 129 pułk strzelców) i Starobielska (2.6.1940, w okolicy Derkaczowa przez NKWD z Charkowa pod kier. płk. Kuczkowa i 68 pułk ukraińskich strzelców). Na liście tym zaznaczono, że kopie jego zostały przesłane gen. Rajchmanowi i Saburinowi. Wiadomo, że w Bołogoje było 6.376 żołnierzy, w Derkaczach 3.841, a w Katyniu 4.254, co czyni razem 14.471 zamordowanych.

MORZE CZARNE BYŁO DAWNIEJ JEZIOREM

Uczeni sowieccy i amerykańscy, którzy przeprowadzili niedawno badania osadów na dnie Morza Czarnego doszli do wniosku, że w okresie epok lodowcowych było ono jeziorem, zawierającym wodę słodką.

Morze Czarne jest dziś połączone ze Śródziemnym jedynie wąską cieśniną — Bosforem, której głębokość nie przekraczała 50 m. W okresie ochłodzeń klimatycznych, związanych z epokami lodowcowymi to połączenie zamarzało i Morze Czarne było odizolowane od Śródziemnego. Ciągły napływ słodkich wód rzecznych przekształcał je w jezioro.

Takie wnioski wyciągnięto z dokładnego zbadania osadów, wydobytych na powierzchnię z 6 szybów wywierconych w 3 punktach głębokich rejonów Morza Czarnego.

Morze Czarne ma jeszcze jedną osobliwość: wysoki próg Bosforu zapobiegał nadal wtargnięciu doń z Morza Śródziemnego wód głębinowych, bogatych w tlen. Dlatego mikroorganizmy i roślinność na dnie nie mają tu należytych warunków do rozwoju — co sprzyja z kolei procesom ich przemiany w związki węglowodanów, m. in. ropę naftową i gaz.

NAJSTARSZA PIEŚŃ ŚWIATA

W auli Uniwersytetu Kalifornijskiego w Berkeley rozległy się przed kilkoma miesiącami akordy niezwykłej muzyki. Były to dźwięki najstarszej zanotowanej i zachowanej do naszych czasów pieśni świata. Wykonano ją na lirze, którą skopiowano dokładnie z instrumentu sprzed 46 stuleci.

Skąd wzięła się ta pieśń? Otóż znaleziono ją w miejscowości Uganit w Syrii, gdzie prowadzone są badania archeologiczne. Pieśń, a właściwie parę jej taktów, zapisana jest na kamiennej tabliczce w jednym z dialektów języka starożytnych ludów Asyrii i Babilonii. Górna część tabliczki zawiera tekst, dolna — wskazówki dla muzyka, wykonawcy pieśni.

Pierwsze słowa pieśni brzmią: "Hamouton niyassa ziwe sinute" — i są przypuszczalnie zaklęciem skierowanym do nieznanej bogini.

Muzyków najbardziej zainteresowało brzmienie tej muzyki, która została skomponowana w skali diatonicznej, czyli w półtonach pomiędzy nutami "mi" i "fa" oraz pomiędzy "si" i "do".

Przy okazji okazało się, że ojczyzną muzyki o skali diatonicznej nie jest starożytna Grecja, jak sądzono dotychczas, lecz Bliski Wschód.

CIEKAWOSTKI O PANIACH I PANACH

Mężczyźni mają większą siłę woli. Udowodnił to jeden z londyńskich instytutów, przeprowadzając niedawno ankietę na temat zaprzestania palenia tytoniu. Wykazała ona, że w ciągu ostatnich 4 lat aż 10 proc. mężczyzn rzuciło ten nałóg, podczas gdy kobiet, którym udało się go przezwyciężyć — tylko... 3 procent.

☆

Profesor Ivor Mills z uniwersytetu w Cambridge orzekł, że stresy psychiczne wywołują tak duże zmiany chemiczne w organizmach kobiet, że niektóre z nich zaczynają wytwarzać męskie hormony, powodujące pojawienie się na twarzy zarostu. Faktem jest, że kobiet z wąsami i brodami jest coraz więcej.

☆

Nie warto być "idealnym mężem"! Do takiego wniosku doszedł niewątpliwie Roy Calvert z Brytanii, który wygrał niedawno telewizyjny konkurs na idealnego męża, zorganizowany z okazji Międzynarodowego Roku Kobiet. Wkrótce po wręczeniu nagrody żona pana Roya Calverta uciekła z domu.

RZECZY CIEKAWE I PRAWDZIWE

W SKRÓCIE

☆ PÓŁTORA TYSIĄCA Południowych Wietnamczyków prosi, by odesłano ich do domu. Znajdują się oni jako uchodźcy na wyspie Guam.

☆ BEZROBOCIE w Australii nieco się zmniejszyło. Wynosi 4% siły roboczej: 246 tys. ludzi.

☆ NAJBARDZIEJ zanieczyszczoną rzeką świata jest Derwent w Australii. Poprzednio była nią rzeka Hudson w St. Zjednoczonych.

☆ W CIĄGU 5 lat Japonia zakupi za 7 miliardów dolarów australijskich (półtora dolara to jeden funt angielski) węgla australijskiego. Umowę podpisano w Tokio.

☆ DO BESTSELLERÓW w Ameryce należy książka J. Bronowskiego (profesor z Anglii) pt. "The ascent of man".

☆ ZAPORA WODNA w Assuanie (Egipt), wedle Egipcjan przynosi im więcej szkód niż korzyści.

☆ W EUROPIE ZACHODNIEJ żyje około dwa miliony muzułmanów. Z tego w Niemczech Zachodnich 1,1 mln. Są to robotnicy głównie z Turcji i Jugosławii. Katolicki Komitet dla spraw Migracji w Europie polecił zorganizowanie duchowej opieki nad wyznawcami Allaha.

☆ JUŻ 25.000 lekarzy w Indiach jest bez pracy, a 30.000 wniosło podania o zatrudnienie do instytucji zagranicznych. Cyfry te przytoczył przewodniczący związku lekarzy w Indiach — dr Vaid z New Delhi.

☆ YUL BRYNNER — sławny "łysy" aktor, zaadoptował 4 sieroty, w tym 2 dzieci z Wietnamu, jedno 8, drugie 22 miesięczne.

☆ "BANK OF ENGLAND" pali codziennie 4 miliony uszkodzonych funtów w fabryce koło Debden, Essex. Uzyskane z tego ciepło służy do ogrzewania budynków i gotowania wody.

☆ ARMIA KANADY potrzebuje 12 tys. rekrutów, by osiągnąć pełny stan — 78 tys.

☆ KICZUA to drugi, oficjalny, obok hiszpańskiego, język Peru. Mówi nim 4 mln. górskiej ludności. Jest to jedna czwarta ludności.

☆ OSTATNI OKRĘT francuski opuścił Madagaskar, po 90 latach obecności wojsk francuskich na tej wyspie.

☆ KANADA w miesiącach styczeń - marzec br., straciła ok. pół miliarda dolarów. Turyści z Kanady wydali 680 milionów dol., a przyjezdni do Kanady ok. 200 milionów.

☆ Z KOŃCEM B. ROKU opuszczą Tajlandię wszyscy żołnierze St. Zjednoczonych.

☆ NIEDŁUGO 6 tysięcy Azjatów przybędzie do Anglii, bo ich usuwa rząd Malawi.

☆ MIMO ŻE W POLSCE osiedliło się 7.000 abywateli amerykańskich, na ogół w Warszawie i Krakowie — tylko nieliczni wiedzą wzajemnie o swoim istnieniu.

RZEŹ OFICERÓW W ZSRR

Rozmiary rzeźi oficerów, która się rozpoczęła po skazującym wyroku 11 czerwca 1937, świadczą, że nie chodziło w tej aferze o Tuchaczewskiego. Z dziewięciu sędziów skazujących Tuchaczewskiego zamordowano 7, m. in. marsz. Bluchera. Masakra ogarnęła 3 spomiędzy 5 marszałków, 11 Komisarzy Obrony, 75 z 80 członków Rady Wojennej, 13 z 150 dowódców korpusu, 110 ze 195 dowódców dywizji, 200 z 406 dowódców brygady. Ocenia się, że zamordowano 30.000 oficerów.

Nie ulega wątpliwości, że ten "upływ krwi" tak osłabił armię sowiecką, iż w r. 1939 nie była ona zdolna do jakichkolwiek działań zaczepnych.

FERRAGENS HAUER LTDA.
1888 — 1976
88 ANOS
Ferramentas, Ferragens em geral, Gaxetas e Chapas de Amianto, Serras, Cobre, Latão, Alumínio, Aço Inoxidável, Artigos Domésticos, Talheres, Porcelanas, Tintas preparadas Furadeiras, Máquinas e Bombas Elétricas e Máquinas de cortar grama.
☆
Rua José Bonifácio, 66
Telefones: 22-8040 — 23-2060 — 22-8362
CURITIBA — PARANÁ

Pekao
NA GWIAZDKĘ DO POLSKI
NAJMILSZYM UPOMINKIEM ŚWIĄTECZNYM DLA WASZYCH KREWNYCH SĄ
ŻYWNOŚCIOWE PACZKI ŚWIĄTECZNE
w cenie od $ 14.00 do $ 23.00
ZAMÓWIENIA JUŻ PRZYJMUJĄ
autoryzowani dealerzy Pekao oraz
PEKAO TRADING CORPORATION
225 PARK AVE. SOUTH, NEW YORK, N. Y. 10003

NA 30 NIEDZIELĘ ROKU

Ewangelia według św. Mateusza 22 (34 - 40)

✝ **A usłyszawszy faryzeusze, że usta zawarł saduceuszom, zeszli się razem. I zapytał go jeden z nich, zakonny doktor, kusząc go: Nauczycielu, które jest wielkie przykazanie w Zakonie? Rzekł mu Jezus: "Będziesz miłował Pana, Boga twego, że wszystkiego serca twego i ze wszystkiej duszy twojej i ze wszystkiej myśli twojej". To jest największe i pierwsze przykazanie. A wtóre podobne jest temu: "Będziesz miłował bliźniego twego jako samego siebie". Na tych dwóch przykazaniach wszystek Zakon zawisł i prorocy.**

†

W tę ostatnią niedzielę miesiąca misyjnego liturgia słowa zwraca nam uwagę na wielkie prawo miłości Boga i bliźniego. Temat bardzo na czasie, kiedy to coraz więcej katolików uprzytomnia sobie, że mają być misjonarzami. Co cechuje prawdziwego misjonarza? Zupełne poświęcenie się dla bliźniego celem ratowania jego duszy. A "motorem" tego poświęcenia jest miłość. Podziwiamy tych misjonarzy, którzy opuszczają swe rodziny i swój kraj i idą na krańce świata. Od wszystkich tego Pan Bóg nie wymaga. Nie może naśladować misjonarza ojciec czy matka rodziny. Ale mogą oni być misjonarzami w swojej rodzinie przez dobroć i poświęcenie się dla dzieci. Podobnie też poza rodziną świadczyć mogą dobro wszystkim i okazywać miłość chrześcijańską względem bliźnich. Jak pięknie zachęcał Pan Bóg Żydów do praktykowania miłosierdzia: "Przychodnia nie zasmucisz, ani go uciśniesz; wdowie i sierocie szkodzić nie będziesz; jeśli pieniędzy pożyczysz ludowi memu ubogiemu — nie będziesz go przynaglał, jako poborca, ani lichwiami uciśniesz". Co mówić o chrześcijanach, jeśli mają twardsze serca od Żydów. Miłość domaga się zaparcia. Wszyscy to odczuwamy z powodu zepsucia natury przez grzech. Dlatego Pan Bóg dał to przykazanie, które streszcza wszystkie obowiązki względem Boga i bliźniego. A więc nie można oglądać się, czy nasz bliźni jest dobry i nam życzliwy; czy z tego narodu, czy innego; chcę być chrześcijaninem i muszę okazywać miłość wszystkim. Warto przypomnieć uwagę Apostoła miłości św. Jana: "Kto mówi, że miłuje Boga, a brata swego nienawidzi, kłamcą jest; kto bowiem nie miłuje brata swego, którego widzi, jak może miłować Boga, którego nie widzi". Bierzmy przykład z pierwszych chrześcijan: tak umieli praktykować miłość, że aż poganie ich podziwiali. Z jakim rozrzewnieniem św. Paweł wychwala w drugim czytaniu Tesaloniczan za postawę misjonarską: "Pamiętając przed Bogiem i Ojcem naszym na dzieło wiary waszej i wysiłek miłości i cierpliwości nadziei w Panu Jezusie Chrystusie, staliście się naśladowcami naszymi i Pańskimi, także staliście się wzorem wszystkim wierzącym w Macedonii i Achai. Od was bowiem rozniosło się słowo Pańskie nie tylko w Macedonii i Achai, ale po wszystkich miejscach". Jak tego potrzeba w naszych czasach, kiedy tylu ludzi odwraca się od Boga. Miłość powinna przyciskać nas jak św. Pawła do szerzenia dobra.

Ks. Z. P.

Paczki DO POLSKI

SWOBODNY WYBÓR

PIENIĄDZE ALBO PACZKI WOLNE OD CŁA

KURS OFICJALNY

"AHAT" DESPACHOS E REPRESENTAÇOES LTDA.

Praça João Mendes, 42, 11.º andar — Conjunto 111
Telefones: 34-2349 ou 36-3865 — Cx. P. 3950
01000 — SÃO PAULO

ŻYCIE RELIGIJNE

300-LECIE OO. FRANCISZKANÓW W BRAZYLII

Prowincja franciszkańska pod wezwaniem M. B. Niepokalanie Poczętej z siedzibą w São Paulo obchodzi w tym roku 300 rocznicę swego założenia. Założycielem zakonu OO. Franciszkanów był jak wiemy św. Franciszek z Asyżu (1182 - 1226). Pierwsza wogóle prowincja franciszkańska powstała w Portugalii. Stąd franciszkanie portugalscy przybyli do Brazylii w 1656 r. zakładając swą siedzibę w Olinda (stan Pernambuco). Inne konwenty franciszkańskie powstały przed upływem dalszych 20 lat w Vila Velha (Esp. Santo) i w Itanhaém (S. Paulo). Konwenty te złożyły się na utworzenie Prowincji OO. Franciszkanów o której jest tu mowa, stosownie do Bulli Papieża Klemensa X z 15 lipca 1675 roku. Nowa prowincja tak zwana południowa, oddzielona od północnej (Olinda pod wezwaniem św. Antoniego) wydała szereg znakomitych postaci, jak: O. José Mariano da Conceição Veloso — autor sławnego dzieła "Flora Fluminensis"; O. Francisco de Santa Teresa de Jesus Sampaio — który opracował konstytucję w 1824 r. zatwierdzoną przez Cesarza D. Pedro I; O. Francisco de Monte Alverne — kaznodzieja dworu cesarskiego. Prowincja ta przeżyła ciężkie prześladowania za czasów Pombala. Dopiero po jego upadku przybyli do Brazylii pierwsi franciszkanie niemieccy (1891r.). Po tym okresie franciszkanie wydali ze siebie kardynała paulistańskiego D. Paulo Evaristo Arns; O. Tomasza Borgmeiera — sławnego etnologa oraz znakomitego kompozytora utworów religijnych — O. Piotr Sinzig.

50 LAT ZGROMADZENIA SERCA JEZUSOWEGO

Zgromadzenie Najsłodszego Serca Jezusowego, obchodziło godnie 50-lecie śmierci swego Założyciela. Ks. Jan Dehon. Urodzony w 1845 r. w Niemczech przyjął sakrament Kapłaństwa po ukończeniu prawa na Sorbonie paryskiej. W Rzymie na Gregorianum doktorował się nadto w prawie kościelnym, w filozofii i teologii. Ma ogromne zasługi w sprawach społecznych jako współautor "RERUM NOVARUM" Papieża Leona XIII. Gdy założył swe Zgromadzenie, posłał w 1878 r. swych księży do Brazylii, gdzie ich praca i opisy lokalnych warunków wywarły wielki wpływ na akcję katolicką w świecie. Sam założyciel był w Brazylii w 1909 r. Jego beatyfikacja jest w toku.

KONGRES PATRYSTYCZNY W OKSFORDZIE

W dniach od 8 do 13 września br. odbył się w Oksfordzie międzynarodowy Kongres Patrystyczny z udziałem przedstawicieli 36 krajów. Na kongres przybył kardynał M. Pellegrino, profesor patrologii na uniwersytecie w Turynie.

Z Polaków wzięli udział: ks. dr R. Andrzejewski, profesor seminarium duchownego we Włocławku, dr Leokadia Małunowicz, profesor filologii klasycznej na KUL-u i ks. dr Szczepan Pieszczoch, profesor patrologii w seminarium duchownym w Gnieźnie. Pani dr Małunowicz i ks. prof. Pieszczoch wygłosili referaty w języku francuskim.

POLSCY KSIĘŻA DIECEZJALNI W ZAMBII

Ewangelizacja Rodezji Północnej, dzisiejszej Zambii, rozpoczęła się na przełomie XVI i XVII wieku, kiedy to ekspedycje odkrywcze Portugalczyków penetrowały Czarny Ląd.

Właściwe zainteresowanie Kościoła pracą misyjną na tym terenie rozpoczęło się w latach 1880 - 1895 z przybyciem Jezuitów i Ojców Białych, którzy założyli pierwszą misję w Kayambi. Wkład Polski w dzieło misyjne na tym terenie określa się na lata 1912 - 1914. Polscy Jezuici podjęli pracę na licznych odcinkach, szczególnie na terenie dzisiejszej archidiecezji lusackiej. Arcybiskupstwo w Lusace powstało w roku 1959, a najwybitniejszą postacią jest nasz rodak, ks. arcybiskup Adam Kozłowiecki, TJ. W roku 1946 przybył on do Zambii, zasilając szeregi starzejących się polskich misjonarzy. W roku 1950 zostaje Administratorem Apostolskim a 11.IX.1955 r. Wikariuszem Apostolskim, otrzymując sakrę biskupią. Z chwilą erygowania stałej administracji kościelnej w Zambii, ksiądz biskup A. Kozłowiecki zostaje pierwszym arcybiskupem Lusaki, stolicy Zambii. Urząd ten piastował z górą przez 10 lat, rezygnując z niego dobrowolnie w roku 1969 na rzecz swego tubylczego następcy ks. bpa. Emanuela Milingo.

Z polskich pracowników misyjnych jest obecnie 17 Jezuitów i 8 braci zakonnych, wiele polskich sióstr ze Zgromadzeń: Służebniczki NMP — Starowiejskie, 3 Misjonarki św. Rodziny, 5 Sióstr Boromeuszek oraz 11 księży diecezjalnych.

SIOSTRA ŁUCJA PRZENIESIONA DO HISZPANII

Siostra Łucja, ostatnia i główna konfidentka Objawień w Fatimie, została, jak podaje Esquiu z Buenos Aires, z rozporządzenia władz kościelnych przeniesiona z Portugalii do Pontevedra w Hiszpanii. I to ze względu na wzajemne katolickie stosunki i kierunki w tej jej ojczyźnie. Zrozumiemy ten krok władzy kościelnej, gdy sobie uzmysłowimy, że Matka Boska Różańcowa przemawiała do Łucji, Jacynty i Franciszka podczas rządów zaciętych antyklerykalnych w Portugalii. Ile te trojaczki wycierpiały za swe trwałe i heroiczne powtarzanie "antykomunistycznych" przestróg i zaleceń Nieblejskiej Pani. Jedno z nich — włącznie łzy i boleści Ojca św. — spełniły się dosłownie, inne świat ma sobie wziąć do serca, aby nie było za późno...

JUBILEUSZOWA PIELGRZYMKA DO AYLESFORD

W pierwszą niedzielę września br. wyruszyły z polskich parafii Londynu oraz płd. wschd. Anglii liczne grupy pielgrzymów do Aylesford w hrabstwie Kent. Jest to jedno z najstarszych w tym kraju sanktuariów maryjnych, kolebka Zakonu Karmelitów i źródło nabożeństwa szkaplerznego, pięknie położone w słonecznym Kencie nad rzeką Medway i wspaniale przystosowane do przyjmowania pielgrzymek.

Pielgrzymka ta odbyła się w przeddzień święta Narodzenia Matki Bożej, naszej polskiej Matki Boskiej Siewnej, w ciągu obecnego Roku Świętego, a więc ma charakter szczególny, jubileuszowy.

AUTO MECÂNICA LONDRINA
DE
GETULIO THADEO OSTROWSKI

Mecânica de automóveis em geral.
Pintura — Lataria e Torno.

Rua João Negrão, 1.820 — Fone: 23-4844
Curitiba — Paraná

FALA-SE EM POLONÊS

CHARUTARIA LIBERTY

Nasiona zagraniczne — Warzywa kwiatów i pastewne. — Maszyny do cięcia trawy, ręczne, elektryczne i gazolinowe. — Bracatinga — Milho híbrido i coloniáo — Repolho híbrido. — Isqueiros à gás Cr$ 10,80; à gasolina desde Cr$ 5,60 até Cr$ 95,00. — Narzędzia dla cieśli stolarzy i rzeźnictwa. — Artykuły fryzjerskie — Perfumerie — — 100 cygar Cr$ 19,50. — Fumos em corda e desfiados, 30 qualidades e de importação. — Ferramenta agrícola de importação — Fogão econômico Cr$ 850,00 — Gás Garrafas térmicas — Rolhas etc. — Cachimbos desde Cr$ 5,00 até Cr$ 250,00 — Karty do gry od Cr$ 3,50 do Cr$ 95,00 lniane i plastyk.

Aceita-se encomendas para despachos: por avião ônibus e correio.

A LIBERTY É FÁBRICA DE CACHIMBOS.
À Rua Saldanha Marinho, 148
RAPIDEZ E SERIEDADE!

RÁDIO CAMBIJÚ

ZYE — 348 — 1520 KHZ
Boa música, Clube dos Sócios, Têrço em Família, Música polonesa aos domingos das 17:00 às 18:00 hs. Homenagens, Anúncios. — Avisos e Recados para Amigos 82.800 — ARAUCÁRIA — Fone: 109 — PARANÁ

REPREZENTACYJNY ZESPÓŁ ARTYSTYCZNY ZWIĄZKU HARCERSTWA POLSKIEGO "GAWĘDA"

GAWĘDA, jeden z najstarszych zespołów dziecięcych w Polsce, jest zespołem harcerskim, założonym w roku 1952 przez Andrzeja Kieruzalskiego, który do dnia dzisiejszego sprawuje fukcję artystycznego kierownika zespołu. Współpracownikami są najlepsi muzycy, kompozytorzy, tancerze i literaci w Warszawie. Najlepszym dowodem wysokiego poziomu artystycznego GAWĘDY jest wyróżnienie jej licznymi nagrodami w szeregu konkurskach i eliminacji, zarówno w Kraju, jak i zagranicą.

W Polsce GAWĘDĘ zna każde dziecko i niemal wszyscy dorośli z licznych programów telewizyjnych i radiowych, występów estradowych, jak również kilku filmów fabularnych. Piosenki, które lansuje GAWĘDA, są proste i melodyjne, zachowując przy tym ważną stronę — literacką i poetycką. Urokiem widowisk i form artystycznych, a więc piosenki, tańca, przedstawienia kukiełkowego, poezji i pantominy. Wszystko pozbawione maniery i pretensjonalności. Szczere i na miarę dziecięcego wieku, a jednak wykonane bardzo starannie i dokładnie.

Prawie 5 tysięcy występów w całym Kraju zjednały GAWĘDZIE wielu przyjaciół: od małych dzieci w szpitalach, szkołach czy obozach harcerskich do wielkich i największych sal koncertowych we wszystkich niemal miastach Polski, nie wyłączając scen operowych Warszawy, Poznania, Łodzi, gdzie oklaskiwała GAWĘDĘ publiczność dorosła.

W ciągu 23 lat działania GAWĘDA dotarła ze swymi tańcami i piosenkami do 25 państw europejskich, zbierając olbrzymi aplauz i najwyższe uznanie publiczności, jak również nadzwyczaj pochlebne recenzje znanych krytyków.

WIEŚCI Z POLSKI

ODŻYJE KOPALNIA ŚREDNIOWIECZNA

Rozpoczęto przygotowania do ponownego uruchomiania kopalni kamienia budowlanego w Tarnowoli w woj. zamojskim, która czynna była już w średniowieczu. W XVI i XVII wieku, z kopalni tej wydobyto tysiące ton kamienia do budowy Zamościa. Obecnie ten sam materiał używany będzie do rekonstrukcji zabytkowych budowli w tym mieście oraz na elewacje nowych budynków. Zasoby surowca z Tarnowoli są duże. Kopalnia eksploatowana będzie jeszcze przez wiele lat.

PŁYWAJĄCA WYTWÓRNIA BETONU

Pierwszą w Polsce pływającą wytwórnię betonu zbudowała załoga nadodrzańskiej stoczni rzecznej w Nowej Soli. Agregat ten obsługiwany zaledwie przez dwóch pracowników składa się z 500-tonowej barki poruszanej za pomocą pchacza, dwóch siloso-zbiorników o pojemności 15 ton cementu każdy oraz zespołu urządzeń do wyrobu masy betonowej. Nawodna wytwórnia betonu ułatwia prowadzenie różnorodnych robót betonarskich w nurcie rzeki, m. in. budowę śluz, jazów, filarów mostowych itp.

REKONSTRUKCJA RATUSZA W SZCZECINIE

SZCZECIN — Prawdziwy klejnot architektury otrzymało miasto od konserwatorów zabytków. Jest nim zrekonstruowany Ratusz Staromiejski. W toku trwającej 8 lat odbudowy przywrócono mu w znacznym stopniu wygląd z I połowy XV wieku. Ostatnio otwarto go dla publiczności, prezentując muzealną ekspozycję dziejów i rozwoju Szczecina. Dawny wygląd przywrócony wnętrzom pierwszego i drugiego piętra, gdzie przedstawiona jest historia miasta i znajdują się eksponaty broni, natomiast drugie piętro otrzymało wystrój współczesny i tu zaprojektowane są najnowsze dzieje i rozwój miasta począwszy od jego powojennej odbudowy. Na Rynku Siennym po raz pierwszy zbudowano Ratusz w XIV wieku i z tego czasu zachowały się fragmenty piwnic. Teraz, po rekonstrukcji, są to najpiękniejsze piwnice jakie można sobie wyobrazić. Od czasów swego powstania w XIV wieku Ratusz był kilkakrotnie przebudowany, w 1677 kiedy Szczecin znajdował się pod panowaniem Szwedów, nadano mu wygląd barokowy i w takim stanie przetrwał do ostatniej wojny, podczas której zbombardowany, zniszczony stał się kompletną ruiną.

WYSOKOPIENNA BORÓWKA POD GDAŃSKIEM

Gdańskie przedsiębiorstwo produkcji leśnej "Las" jako pierwsze w Polsce założyło plantacje wysokopiennej borówki, zwanej amerykańską. Nowy rodzaj borówki odznacza się dużą wydajnością — dochodzącą do 5 kg z krzaka — same owoce są wielkości agrestu. Nowa odmiana borówki do pełnego owocowania dochodzi po 4 - 5 latach. Pierwsze plantacje tych borówek-gigantów już kwitną na puckich błotach.

STACJA RATOWNICTWA DLA POLSKIEJ CHEMII

Z dniem 1 stycznia br. Zakładowa Stacja Ratownictwa Chemicznego w Mazowieckich Zakładach Rafinaryjnych i Petrochemicznych w Płocku przekształcona została w Centralną Stację Ratownictwa Chemicznego, obejmującą zasięgiem swego działania całą Polskę. Obecnie opracowuje się projekt rozbudowy stacji, której koszt wyniesie prawie 200 mln. zł. Nowa stacja wraz z instytutem badawczym, poligonem doświadczalnym i specjalnym ośrodkiem zdrowia w którym prowadzone będą specjalistyczne badania ratowników całej Polski, ma stanąć do 1980 r. Opracowane w niej będą nowe systemy ratownictwa chemicznego, przeciwpożarowego itp. w których dążyć się będzie do maksymalnego wyeliminowania z akcji ratowniczych ludzi i zastąpienia ich nowoczesnym sprzętem.

ŚLĄSKIE SŁODYCZE SMAKUJĄ ZA GRANICĄ

Słodycze Śląskich Zakładów Przemysłu Cukierniczego "Hanka" cieszą się uznaniem smakoszy. Powszechnie lubiane są cukierki, czekoladki, różnego rodzaju ciasteczka. Spory udział produkcji stanowią wafle o wielu smakach i różnych kształtach. Właśnie wafelki z "Hanki" znajdują odbiorców za granicą. W br. kupują je Czesi, enci węgierscy, a także w USA, Kanadzie, w Islandii oraz w wielu krajach Afryki.

TADEUSZ DOŁĘGA - MOSTOWICZ

ZNACHOR

47)

Gdy w dzień świąteczny wracało się z długiego spaceru, zdawało się, że nie ma na świecie cichszego i piękniejszego zakątka. Z daleka nie widać było wyboistych, niebrukowanych ulic, ani kup śmieci na podwórkach, czy wylegających się w kałużach świń.

Słońce jarzyło się na czystym niebie, przez pola szedł pachnący łagodny wiatr, a na sercu było lekko i radośnie.

W powszednie dni dopiero po siódmej wychodziło się ze sklepu. A w sklepie był żar nieznośny. Niedawno zasadzone od strony placu młode drzewka mało, albo i wcale nie dawały cienia, mur nagrzewał się tak, że wszystkie wyroby tytoniowe na dzień trzeba było znosić do piwniczki w obawie, by nie zeschły się na miał. Za to wieczorem Marysia czym prędzej zamykała sklep i zanim jeszcze wróciła do domu biegła na Żwirówkę, była to płytka rzeczułka, którą latem kura nie zmoczywszy pierza mogła przejść w bród, w dwóch jednak miejscach, przed szosą i za kościołem, rozszerzała się w dwa pękate i dostatecznie głębokie stawy. Przed szosą kąpali się mężczyźni, a za kościołem kobiety, przeważnie młode dziewczęta.

Po kąpieli było jeszcze dość czasu, by pomóc pani Szkopkowej przy gospodarstwie, a później zasiąść do książki. W bibliotece parafialnej Marysia wszystko już dawno przeczytała, przeczytała też wszystkie z niewielkiej biblioteki miejscowej szkoły powszechnej. Zdarzało się jednak czasami pożyczyć jakąś powieść, czy tom wierszy od kogoś z nielicznej inteligencji. A książek wciąż była głodna. Wiele z nich umiała prawie na pamięć, nawet dwie francuskie i jedną niemiecką, które czytywała częściej, by nie wyjść z wprawy.

Francuska — był to stary i zniszczony tom wierszy Musseta, własność byłego proboszcza. Kiedyś w sklepiku miała właśnie je w ręku, gdy wstąpił stary i miły gość, znachor z młyna.

— A cóż to panieneczka czytasz? — zapytał. Ot tak sobie.

— To poezje, bardzo piękne poezje... Wiersze. Ale francuskie.

— Francuskie?...

—Tak, stryjciu. Napisał je Musset.

Znachor odwrócił książkę w swoją stronę, pochylił się nad nią i Marysi zdawało się, że stara się czytać. Wargi jego poruszały się nieznacznie, lecz po chwili wyprostował się.

Był blady i oczy jego jakby zmętniały.

— Co ci jest, stryjciu Antoni? — zapytała zdziwiona i trochę przestraszona.

— Nie, nic... — potrząsnął głową i ścisnął się za skronie.

— Usiądź, stryjciu — wybiegła zza lady i przysunęła mu krzesło — upał dziś straszny, pewno ci zaszkodził.

— Nie, bądź spokojna, panienko. Już mi przeszło.

— To chwała Bogu. Przelękłam się... A co do tej książki to posłuchaj proszę, jaki to piękny język. Myślę, że można go nie znać, a i tak odczuć piękno. zwłaszcza w wierszu.

Odwróciła kilka kartek i zaczęła czytać. Gdyby chociaż na chwilę oderwała oczy od książki, zobaczyłaby od razu, że coś niedobrego dzieje się z Antonim Kosibą. Lecz przedie czytała właściwie dla siebie. Rozkoszowała się płynnością i dźwięcznością strof, lekkością rymu i wzruszającą treścią uczuć poety, płaczącego nad rozpaczą dwóch serc, nieubłaganie rozdzielonych przez ślepy kaprys losu i płonących coraz słabszym ognikiem tęsknoty, tęsknoty, która stała się ich jedyną racją i przyczyna istnienia.

Skończyła i podniosła głowę. Ujrzała wpatrzone w siebie nieprzytomne oczy znachora:

— Co panu jest? — zerwała się.

I wówczas usłyszała, jak powtórzył, najdokładniej powtórzył ostatnią strofkę. Nie mogła się mylić. chociaż mówił jakimś chrapliwym szeptem i bardzo cicho.

(c. d. n.)

Benjamim Zilli & Cia. Ltda.

IMPORTADORES

ARAME FARPADO DE VÁRIOS TIPOS
e ARAME LISO GALVANIZADO, AOS
MENORES PREÇOS.

Avenida 7 de Setembro, 2142 — Fones: 22-2058 — 22-2133
Endereço Telegráfico: "BENZILLI" — Caixa Postal, 102
CURITIBA — PARANÁ

U. S. A.

PENNSYLVANIA W HOŁDZIE PUŁASKIEMU

Komisja Historyczna stanu Pennsylvania, postanowiła uczcić zasługi generała Kazimierza Pułaskiego w wojnie o niepodległość Stanów Zjednoczonych, przez umieszczenie specjalnej tablicy pamiątkowej na miejscu, — gdzie w dniu 11 września, 1777 roku Pułaski przeszedł swój pierwszy chrzest ognia na ziemi amerykańskiej w Bitwie Brandywine.

Działo się to zanim Kontynentalny Kongres na rekomendację generała Washingtona miał sposobność mianować Pułaskiego dowódcą kawalerii amerykańskiej.

Gubernator stanu Pennsylvania, Milton J. Shapp poparł zalecenia Stanowej Komisji Historycznej.

Tablica pamiątkowa ma być umieszczona w rocznicę 198-lecia Bitwy Brandywine, w ramach uroczystości 200-lecia Stanów Zjednoczonych.

* * *

"POLSKI" UNIWERSYTET

Bez zbytniej przesady można tym przydomkiem nazwać jeden z bardziej znanych uniwersytetów amerykańskich, Marquette University w Milwaukee, w stanie Wisconsin. W zarządzie tej uczelni Roman Gawkowski pełni stanowisko głównego sekretarza, a w gronie wykładowców prof. T. Dziadulewicz jest zastępcą dziekana wydziału inżynierii, prof. Karol Mentkowski zastępcą dziekana na wydziale prawa, prof. Donald Gawiński dyrektorem uniwersyteckiej kliniki terapii fizycznej, a wreszcie prof. Alfred Sokolnicki jest dziekanem wydziału techniki wymowy.

Jednym słowem — Vivat professores Polonii!

FRANCJA

POLSCY RZEMIEŚLNICY MOTORYZACYJNI BĘDĄ UCZYĆ W LILIE

Francuska samorządowa organizacja rzemieślnicza — APCM wystąpiła z propozycją przyjęcia do Szkoły Rzemiosł Motoryzacyjnych w Lille — polskich uczniów na dwuletni okres nauki zawodu, jak również rzemieślników na 3-miesięczne kursy doskonalące. Centro Automobile w Lille jest wyposażone w pełny zestaw najnowocześniejszych urządzeń technicznych i aparatów umożliwiających specjalistyczne kształcenie w zakresie wszystkich typów pojazdów mechanicznych na świecie.

W. BRYTANIA

BŁYSKOTLIWA KARIERA POLAKA

Jerzy Koszubowski z Londynu, młody entuzjasta sztuki filmowej i fotografiki, po ukończeniu studiów w Art College, pracuje w swojej specjalności robiąc ciekawe, oryginalne zdjęcia, które ukazują się w magazynach angielskich. Bardzo dużo podróżuje; był w Portugalii w czasie kiedy prezydent Spinolla obejmował władzę i zrobił wiele ciekawych zdjęć. Pan Jerzy studiował również malarstwo i miał własne wystawy.

Ale oto ostatni jego sukces; na 100 kandydatów do Royal College of Art w Londynie, 30 zostało wybranych do konkursowego egzaminu, 6 wśród nich i pan Jerzy — przyjętych. Studia rozpoczęły się we wrześniu.

ARGENTYNA

PROMIEŃ POLSKOŚCI

Uroczystością o akcentach religijno-patriotycznych Polacy oddali hołd żołnierzowi polskiemu w Maciaszkowie — w dniu 31 sierpnia 1975 roku.

Zgodnie z programem o godz. 12-tej koncelebrowali Mszę św. OO. Przeor Andrzej Smoleń i Piotr Kotyła. W nabożeństwie wzięli udział: Prezes Honorowy Zw. Polaków gen. Jerzy Zawisza, Prezes Związku Polaków p. Wiktoria Sabina Ardasiewicz Machnikowa, Prezes Koła A. K. płk. W. Zakrzewski, delegat Koła Krechowiaków płk. Z. Grabowski. Prezes Koła Żołnierzy 2-go Korpusu dr A. Sołowiej, wiceprezes Zw. Inwalidów Wojennych E. Syrwid, delegat Koła Zw. Legionistów i Peowiaków I. Michta, przedstawiciele Z. H. P., młodzież szkolna i liczni wierni.

O. Andrzej Smoleń wygłosił okolicznościowe kazanie: w którym podkreślił że "Wolory męstwa i odwagi żołnierza polskiego wywodzą się z katolickiego Ducha Narodu, który nie uznaje życia w niewoli".

Po nabożeństwie, przed masztem, na którym łopotały flagi narodowe, Kasia Seyda, Edzio Woźnica i Krysia Praźmowska złożyli wiązanki kwiatów. Gen. Jerzy Zawisza wygłosił krótkie, bardzo wzruszające przemówienie. Wspominając etapy walki narodu o niepodległość od powstania 1863 do 1918 roku, stwierdził, że osiągnięcie tej niepodległości było możliwe dzięki woli zwycięstwa całego narodu.

KANADA

WYRÓŻNIENIE LEONA JAWORSKIEGO

Były specjalny prokurator, mianowany dla zbadania wszelkich aspektów afery Watergate, Leon Jaworski, otrzymał od American Bar Association (ABA) najwyższe jej odznaczenie — Medal ABA.

Uroczystość odznaczenia odbyła się na dorocznej konwencji organizacji w Montrealu. Dokonując dekoracji, przewodniczący ABA James D. Fellers podkreślił w swym przemówieniu zasługi Jaworskiego jako "wybitnego prawnika, uduchowionego przywódcy i pełnego poświęcenia sługi publicznego". Omówił on przy tym jego rolę jako prokuratora w procesach norymberskich przeciw niemieckim zbrodniarzom wojennym nad skandalami towarzyszącymi "sprawie Watergate", nie bez wyraźnej aluzji, że doprowadziły one do rezygnacji byłego prezydenta Richarda Nixona z jego stanowiska w ubiegłym roku.

- Polonia Zagraniczna -

AUSTRALIA

25-LECIE HARCERSTWA POLSKIEGO W AUSTRALII

Harcerstwo polskie w Australii święci jubileusz ćwierćwiecza swego istnienia. W stanie Victoria działają dwa hufce: męski pod kierownictwem harcmistrza S. Janusa i żeński prowadzony przez Wandę Piskozub. Oba hufce skupiają ok. 200 harcerzy i harcerek a ich okręg ma nazwę "Podhale". Ponadto harcerstwo działa w Canberra w Zachodniej Australii, Nowej Południowej Walii, Queensland i w Tasmanii. Kapelanem tej organizacji był początkowo ks. Józef Janus, po nim funkcję tę objął ks. Józef Słowik. Spiritus movens ruchu harcerskiego w tym kraju był harcmistrz Józef Piskozub, który niezwłocznie po przybyciu do Australii stanął do roboty harcerskiej. Podobnie reszta jego rodziny — żona i trzy córki. Pionierami harcerstwa na ziemi australijskiej byli: Tadeusz Kuźma, Marzena Żurek, Maria Danidowicz-Życzyńska, Lesław Piskozub, Krystyna Karpińska, Stanisław Kowalski. Harcerstwo polskie w Australii jest bardzo aktywne i ciągle powiększa swe szeregi. Między innymi troszczy się ono o nauczanie ojczyste, prowadząc szkoły sobotnie dla dzieci polskich.

Jubileusz 25-lecia harcerstwa rozpoczął się złazem i maratonem na rowerach.

W. Czereśniewski.

Companhia Jensen
AGRICULTURA, INDÚSTRIA E COMÉRCIO

FRIGORÍFICO
LACTICÍNIOS — LEITE
FRIOS — BANHA
BENEFICIAMENTO DE ARROZ

Vendas no ATACADO e VAREJO na
Rua Dez. Westfalen, 393 — Fone: 23-2991

DZIAŁ POETYCKI

PIOSENKA

Zrodziłaś się wśród maków pod klasztorną górą
Podobnie jak przed laty lubiany mazurek.

Szłaś z wojskiem drogą zwycięstwa pod mury Bolonii
Żołnierskie dzieląc losy, towarzyszko broni.

Gdy nadszedł koniec wojny i nas się wyparto,
Tyś jedna poszła dalej: nad Wisłę i Wartę.

Do chłopców na ulicę, do grajków z podwórza,
Piosenko spod Cassino, piosenko w mundurze.

Obchodzisz dzisiaj domy, ulice i place —
Zostałaś w własnym kraju żołnierzem-tułaczem.

Niejedno pewnie ucho łowi, twoje dźwięki.
W niejednym domu westchną słuchając piosenki.
Ty krążysz po ulicach, żołnierze — po świecie.
Zakwitnie w kraju wolność, gdy się znów zejdziecie.

JAN LECHOŃ

MÓVEIS LEGAL LTDA.
INDÚSTRIA E COMÉRCIO
Avenida das Américas n.º 853 — São José dos Pinhais — Paraná
SOFÁ-CAMA, POLTRONAS, CAMA TURCA E JOGOS ESTOFADOS
Mówi się po polsku!

EMPRÊSA LAPEANA LTDA.
TRANSPORTES COLETIVOS
AGÊNCIAS: Guaratuba — São Mateus do Sul — Lapa
AGÊNCIA-SEDE: Estação Rodo-ferroviária, Box 49 e 50 — Fone: 22-0684
ESCRITÓRIO: Avenida Silva Jardim, 465 — Fone: 24-5574
ENCOMENDAS: Avenida 7 de Setembro, 2.143 — Fone: 23-0201 — Agência Estar
MÓWI SIĘ PO POLSKU
OFICINAS: Av. Silva Jardim, 465 — Fone: 22-8004
CURITIBA — PARANÁ

INDICADOR PROFISSIONAL

Lekarze:

DR. LUDOVICO RYDYGIER
MÉDICO
Estágio Hospitalar de 4 anos nos Estados Unidos. — Cursos de Especialização na New York Polyclinic Medical and Hospital —
Consultório: Rua Barão do Rio Branco, 63 — Fone: 23-8494 — 14.º andar — conjunto, 1411 — Edifício Barão do Rio Branco.
Residência: Rua do Herval, 182 — **Fone: 22-5473**
CURITIBA — PARANÁ

Dentyści:

DR WINCENTY FLENIK
Godziny przyjęć: od 8 do 11 i od 2 do 5. *Rua Voluntários da Pátria, 620 - CURITIBA*

DRA. MARIA E. BARANSKI KANIAK
CIRURGIÃ-DENTISTA
Alameda D. Pedro II, 602 — BATEL
HORÁRIO: Das 15:00 às 19:00 horas
MÓWI SIĘ PO POLSKU
— FÁCIL ESTACIONAMENTO —

Szpitale:

GINECOLOGIA — DOENÇAS DAS MAMAS
DR. CLÁUDIO PACIORNIK
Exames com hora marcada — Fone: 22-2222
CASA DE SAÚDE PACIORNIK LTDA.
CURITIBA — Rua Lourenço Pinto, 83 — PARANÁ

Adwokaci:

DR LEOPOLDO ANTÔNIO SOKOLOWSKI
Sprawy cywilne, kryminalne, inwentarze itd.
Pça. Pres. Getúlio Vargas, 58
Tel.: 488 - S.José dos Pinhais
PARANÁ

DIONIZIO IENCZAK
ADVOGADO
Załatwia się sprawy cywilne, handlowe, kryminalne, inwentarze, robotnicze, itd.
Mówi się po polsku!
Bureau Jurídico: Rua Vol. da Pátria, 9 - 14.º Andar - Conj. 144 - Esq. Pça XV, Centro - Fone 24-7611 R. 144.
Expediente: das 8,30 às 11,30 e das 17,30 às 19,00 horas. Porto Alegre — RS.

PAULO FILIPAK
ADVOGADO
Causas cíveis e comerciais, Inventários da Capital e do Interior. *Horário:* 9,30 às 11,00 e das 16,00 às 18,00 hs.
Rua Cândido Lopes, 205 2.º andar
Curitiba — Paraná

DR EDWARD ŻELAK
Załatwia sprawy cywilne, handlowe, kryminalne, robotnicze i naturalizację. Przeprowadza inwentarze.
Rua Emiliano Perneta n.º 10 — 4 piętro — Conj. 401 (Esq. Pça Zacarias), Edif. Quinco Fone: 22-0278 — CURITIBA.

DR LUCJAN KASPRZAK
Pça. Osório, 45 - 1.º and. 105
Telefon; 23-8944 - Curitibat
Załatwia inwentarze, ściąga wszelkie płatności, przeprowadza usuwanie lokatorów, broni sądownie w jakichkolwiek sprawach kryminalnych.
Mówi się po polsku.

FELIKS GOLAS
CONTADOR
Registro de firmas na Junta Comercial, contratos, distratos; declarações do imposto de renda. Serviços de contabilidade em geral
Rua Cândido Lopes, 205 - 5.º andar - conjunto 54
CURITIBA — Fone: 24-5813 — Paraná

ESCRITÓRIO CONTABIL
Aberturas, Assistências, Encerramentos, Imp. de Renda Pessoa Física e Jurídica, Legalizações, Peritagens, Organização, Orientação Fiscal e Contábil.
VANDA PICUSSA
CRC 11.266-PR
Rua Francisco Nunes, 475 - Fone: 24-6175 - Curitiba - Paraná

CHARUTARIA LIBERTY

Formões — Alicates — Travadeiras de importação — Cutelaria de importação — Charutos da Bahia e de Santa Catarina — Peças para fogões à gás, registros etc. — Pipoqueiras — Máquinas para descascar laranjas — Arame farpado - 400 metros por Cr$ 290,00 — Criadeiras para pintinhos à gás — Soldadores — Lampeões — Fogareiros à gás e peças — Pinceis para barbeiros e pintura — Ticoticos para metal e madeira — Aparelho meia gilete — Navalhas de importação — Máquinas para corte de cabelos, manuais e elétricos e consertos — Herva para chimarrão — Bombas — Cuias de alpaca, prata, com pedras preciosas — Acendedores à gás, elétricos, à pilha e tipo isqueiros.

FLORECKI
Rua Saldanha Marinho, 148 — Curitiba - Paraná.

O MELHOR EM PREÇO E SERVIÇOS

AUTO VIDROS S. CRISTÓVÃO
TEM DE TUDO PARA SEU CARRO
VIDROS-BORRACHAS-ACESSÓRIOS
MATRIZ: R. NILO CAIRO, 52
FILIAL: R. CONS. LAURINDO, 961
Fones: 22-7349 / 24-5374

KĄCIK RODZINNY:

Polki a Międzynarodowy Rok Kobiet

Ogólne Zgromadzenie Narodów Zjednoczonych wyznaczyło rok 1975 jako Międzynarodowy Rok Kobiet. Jest to więc rok, w którym w różnych krajach odbywają się z tej okazji jazdy, konferencje i uroczystości poświęcone problemom kobiecym.

Z okazji tego roku kobiety dokonują bilansu swoich osiągnięć, zdobyczy, uprawnień, dokonują oceny co było dla nich korzystne, co przyniosło im straty i jeszcze czego mają się domagać. Kobiety całego świata, a raczej ich przedstawicielki porównują sytuację społeczną, polityczną, kulturalną, zawodową i rodzinną własnego kraju z innymi krajami.

Korzystając z okazji Roku Kobiet zastanówmy się nad rolą, jaką kobieta odegrała w dziejach Polski na przestrzeni wieków.

Przyjęcie wiary chrześcijańskiej i początek dziejów historycznych Polski związany jest z Dąbrówką, której rola na tle ówczesnych dziejów jest doniosłą. Jej zgoda na ślub pod warunkiem, że Mieszko przyjmie chrześcijaństwo zadecydowała, że Polska pozostała, pod wpływami kultury i tradycji Zachodu.

Chrześcijaństwo podniosło pozycję kobiety, ale pole jej działania w dalszym ciągu było ograniczone do domu. Życie jej upływało w ciasnym kole życia codziennego i rodzinnych obowiązków. Była żoną, matką, wychowawczynią i gospodynią.

Dzięki młodocianej Królowej Jadwidze i jej ofierze z życia osobistego, mieliśmy unię Polski z Litwą. Naród Polski w różnych dziedzinach życia wiele zawdzięcza tej rozumnej, dobrej i świętej postaci.

Przez okres następnych kilku stuleci kobieta ugruntowała swoją pozycję w życiu rodzinnym jako matki zarządzając i prowadząc gospodarstwo domowe. Dopiero wiek dziewiętnasty stał się punktem wzrotnym w ruchu kobiecym o równouprawnienie. Ruch ten zaczął się w Anglii i szybko rozszerzył się na inne kraje. W Polsce pod trzema zaborami całą niemal swą działalność kobiety skierowały na sprawy narodowe. Był to okres rozbiorów i poświęceń. Musiały więc ratować to co ocalało od ostatecznej zagłady: szerzyć oświatę, podtrzymywać ducha narodowego; musiały zastąpić mężczyzn, którzy albo zginęli w powstaniu, albo zostali zesłani na Sybir, czy też na emigracyjną tułaczkę. Polki w tym okresie wykazały ogrom hartu i bohaterstwa.

Kiedy na Zachodzie kobiety zdobywały uznanie w literaturze i sztuce, Polki poświęcały swoją twórczość sprawie narodowej. Tymi pisarkami, które całkowicie poświęciły swoje osobiste ambicje twórcze na rzecz służby narodowej były, między innymi, Narcyza Żmichowska, Deotyma Łuszczewska, Maria Konopnicka, Eliza Orzeszkowa i Maria Rodziewiczówna.

W dziedzinie odkryć naukowych, wielka uczona Maria Skłodowska Curie swoim wkładem do nauki, udowodniła światu, że kobieta potrafi w dziedzinie odkryć i wynalazków pracować dla dobra ludzkości, równie wydajnie i twórczo jak mężczyzna, wykazując tym samym jak potrzebny jest ruch równouprawnienia kobiet i udostępnienia jej studiów.

Helena Modrzejewska urodzona w Polsce, stała się czołową aktorką dramatyczną w Ameryce i zdobyła sławę, która nie przebrzmiała dotychczas.

Gdy Polska odzyskała niepodległość, twórczość literacka kobiet rozwijała się już swobodnie i w okresie międzywojennym wybiło się wiele zdolnych pisarek jak Maria Dąbrowska, Zofia Kossak-Szczucka, Kazimiera Iłłakowiczówna, Ewa Szelburg Zarembina i wiele innych.

Udostępnienie i rozszerzenie zasięgu edukacji otworzyło kobietom szeroko drzwi na świat życia politycznego, naukowego, artystycznego i zawodowego. Wiele kobiet otrzymało dyplomy uniwersyteckie i pracuje w zawodzie nauczycielskim, pielęgniarskim, prawniczym; duży odsetek kobiet zostaje lekarzami, dentystami, wywiązując się doskonale ze swych obowiązków.

Rozwój ten i postęp został nagle przerwany drugą wojną światową. Kobieta polska stanęła do czynnej walki jako żołnierz armii podziemnej, będąc ciągle narażoną na czyhające niebezpieczeństwo.

Dzięki wyjątkowym warunkom w Polsce w ubiegłym i obecnym stuleciu, kiedy walka szła o wolność Narodu, mało było miejsca na walkę o równouprawnienie. Kobiety, pełniąc swoją powinność na wszystkich odcinkach życia narodowego zdobywały uznanie, podziw i nowe prawa bez walki, a to przez zasługi i poświęcenie w wspólnej sprawie.

Należy podkreślić, że kobieta zdobywając równe prawa z mężczyzną nie zwalniała się z obowiązków i ciężarów związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego. Przede wszystkim ciąży na niej obowiązek wychowania, ponieważ tego nie czyni szkoła. Od niej, jako od matki, zależy co dzieci wyniosą z domu rodzinnego. Od kobiety jako nauczycielki zależy wyrobienie w dziecku zamiłowania do pracy, poczucie odpowiedzialności, umiejętność współżycia z otoczeniem. Czyli tych zasad, które w późniejszym życiu będą decydować o jego wartości.

Polska zawsze wierna a kobiety polskie odznaczały się religijnością i przekazywały znicz wiary i pobożności z pokolenia na pokolenie. Św. Jadwiga Śląska to jedyna polska święta. Obok niej mamy kilka błogosławionych: Kunegunda, Salomea, Jolanta i Bronisława. Szesnaście kobiet Polek jest kandydatkami na ołtarze. Są to Sługi Boże, których procesy beatyfikacyjne są obecnie w toku. Jedna z nich, Sługa Boża Maria Teresa Ledóchowska, została ogłoszona błogosławioną w dniu 19 października 1975 roku.

W Polsce coraz więcej kobiet zajętych jest pracą zarobkową poza domem. Cierpi na tym przede wszystkim rodzina. Upowszechnienie rozwodów podkopuje także trwałość rodziny. Szczęśliwym trafem często dziadek czy babka mieszkają z rodziną i pomagają przy domu i wychowaniu dzieci.

Na przestrzeni wieków kobieta Polka potrafiła z haseł i zdobyczy emancypacyjnych wybrać to co było najlepszego, zachowując te przywileje, którymi sama natura ją obdarzyła to jest wychowawczyni i opiekunki rodziny.

("Ave Maria")

Przypowieści na nasze czasy (63)

KRÓLESTWO NADZIEI I INFLACJA

Na słowo "inflacja" niejednemu z nas puchną uszy. Spotykam Bolka i pytam, co słychać nowego. On mi na to: "Toć widzisz, że mam całą gębę opuchniętą. Właśnie skończyłem leczenie zębów i w czasie kilkumiesięcznych zabiegów rachunek dwukrotnie podskoczył w górę". Ja mu odpowiadam, że na nabrzmiałe lica pomogą okłady lodowe, a na inflację finansową wielarcze spojrzeć oko w oko z rzeczywistością w gorącym klimacie wiary.

W czasach bibilijnych nie istniała moda na inflację, bo jeszcze nie zdążono wprowadzić zwyczaju papierkowych pieniędzy. Mimo tego wiadomo było wszystkim, że na wzór szat wszystko się starzeje (Ps. 101, 26 n). Nawet silna moneta traciła na wartości, jeśli nie kruszyła się powoli, przez sposoby "urzędowe" jej bicia z dodatkiem coraz większym kruchliwego kruszca. Nowy Testament mówi o rdzy pożerającej skarby (Mat. 6, 19), ba nawet o złocie (chyba nie tak czystym) ulegającym zepsuciu (Jan 5, 2). W języku portugalskim używa się powiedzenia "podre de rico" (zgniły od bogactwa), przynosząc cechę rzeczy na jej właściciela.

I tu dochodzimy do tego co Biblia łacińska rozumie przez słowo "inflatio" (2 Kor. 12, 20) — poprostu nabrzmiałość i pychę ludzką. Pycha i puch należą do tej samej rodziny. Szczególnie kto liczy na majątki — jest nadęty pychą (1 Tym. 6, 17). Lecz o tej inflacji nie piszą gazety. Z nią wiąże się całkiem inny rodzaj inflacji, gdy dajemy się łudzić brakiem wartości osoby bliźniego. Taka inflacja idzie na rękę młodziaków: "Ot staruszek zgrzybiały!" Całe szczęście, że nie wiedzą jak obrażają wiekowego pana. Przecież grzyb nie jest niczym innym jak pleśnią. Nie zapominaj, że każdy dzień dodany do życia przysparza moc zasług i nawet procentów do talentu powierzonego pieczy męża sędziwego. Dobre uczynki towarzyszyć będą, bez niedowartościowania aż do sądu Bożego (Obj. 14, 13).

Zostawiając na boku spekulację językową, musimy stwierdzić, że inflacja w znaczeniu potocznym smuci nas wszystkich. Ale ona też nam przypomina, że przed zębem czasu ostoi się tylko chleb żywota wiecznego.

Wrzód na skórze pełen materii nieczystej pęknie raz kiedyś. Wtedy z inflacji przejdziemy do deflacji, dzięki której dusza ciągle się wzbogacająca znajdzie drzwi do banku królestwa Nadziei.

F. Zb.

Uśmiechnij się...

Co trzeba mieć, żeby zniszczyć Zw. Sowiecki?
— Trzy bomby amerykańskie.
— A co — żeby zniszczyć Amerykę?
— Trzech sowieckich ekonomistów.

* * *

— Może pan zostawiać żonę samą, szorującą podłogę, i spokojnie grać w karty?
— Mogę, jej przy pracy nie trzeba pilnować.

* * *

Matka do adoratora córki:
— Jakie są pańskie zamiary, uczciwe czy nie?
— A mogę wybierać?

Najlepszą pomocą dla Rodziny i przyjaciół w Kraju są paczki PEKAO

Bony otrzymane za paczki "DO WYBORU" mogą być korzystnie i oficjalnie odstąpione innej osobie.
OFERUJEMY: Samochody, furgonetki, ciężarówki, ciągniki, rowery. — Materiały budowlane, wyroby budowlanicze, maszyny rolnicze. — Telewizory, radia, magnetofony, kalkulatory, akordeony. — Lodówki, maszyny do pisania, dziewiarskie i do szycia. — Węgiel. — Meble, upominkowe, świąteczne, żywnościowe. — Mieszkania i domki, gotowe do zamieszkania.
Wszystko wolne od cła.
Po katalogi i informacje proszę pisać pod następującym adresem:

Teresa E. Wittich Toporowski
01000 — São Paulo
Caixa Postal, 5127 — Tel.: 220-3965

Kuchnia Polska

ZRAZY MIELONE, DUSZONE W SOSIE

Przygotować masę mięsną z 500 g mięsa mielonego, cebuli przesmażonej na tłuszczu, 1 jajo doprawić do smaku. Uformować rękami zwilżonymi wodą równe 10 wałków mięsnych. Obsmażyć na tłuszczu otoczywszy poprzednio w mące. Przesmażyć na tłuszczu z drobno krojoną cebulką, zrobić rumianą zasmażkę, odstawić, rozprowadzić wodę i zagotować. Sos przetrzeć, dodać do smaku soli i przypraw, zrazy zalać sosem i dusić w nim mięso jeszcze 10 minut. Podajemy je z kluskami z ziemniaków gotowanych albo z kaszą i surówką.

Myśli wybrane

Tak czy inaczej żeń się, jeśli znajdziesz dobrą żonę, będziesz szczęśliwy, jeśli złą — zostaniesz filozofem.

☆

Cierpliwość jest gorzka, ale jej owoce są słodkie.

☆

Nie można żyć bez marzeń i bez radości. Oczekiwanie na szczęście jest motorem ludzkiego życia.

☆

Ze wszystkich "rzeczy" wiecznych, miłość trwa najkrócej.

Wśród rodaków w Esp. Santo

(Dokończenie ze str. 2)

W niedzielę, o godz. 10:30, odbyła się Msza św. w Agula Branca, w kaplicy zbudowanej przez Polaków i poświęconej w 1967 roku. Agula Branca to kolonia, licząca dziś razem z okolicami, około 2 tysięcy osób, w tym około 250 osób polskiego pochodzenia, i jako dystrykt należy do powiatu São Gabriel, którego prefektem jest p. Edward Glazer. Ale znaczenie historyczne miejscowości Agula Branca polega na tym, że stąd rozpoczął się ruch kolonizacyjny ludności europejskiej na tereny północne stanu Espirito Santo, objęte dziś kilkoma powiatami. I pierwszymi kolonistami, którzy tu przybyli, byli Polacy. Pierwszy transport rodzin polskich przybył w roku 1928. Wszyscy zamieszkali wspólnie w wybudowanych tu barakach. Później, gdy wyszukali sobie odpowiednie miejsca i otrzymali przydział ziemi, szli na swoje tereny i wznosili własne budynki. Wybudowali też tu mały kościół drewniany i całą miejscowość nazwali "Oriem Blaym", Agula Branca — (godłem Polski). Przybywały tu następne grupy emigrantów, także włoskich, niemieckich i ukraińskich i osiedliły się w okolicach. Gdy zabrakło ziemi, emigranci szli dalej na północ. Ostatnie grupy emigrantów polskich przybyły w latach 1938, 1939. Pierwszym księdzem, który sprawował opiekę duszpasterską nad tymi emigrantami i który przybył razem z nimi, był ks. Franciszek Sokół. On też był współorganizatorem kolonii polskich w tych rejonach. Jedna z ulic w São Gabriel jest nazwana jego imieniem. Oczywiście, pierwsi koloniści tu, podobnie jak wszędzie indziej, przechodzili swoją gehennę. Tropikalny klimat, choroby, prymitywne warunki życia dziesiątkowały kolonistów.

Po wojnie zbudowano nowy kościół parafialny w Agula Branca i jest tu stały proboszcz. Ale od czasu do czasu przyjeżdżali tu okolicznościowi księża polscy i w starym kościele odprawiali Mszę św. dla Polaków po polsku. W 1967 roku Polacy wznieśli tu nową murowaną kaplicę, ponieważ stary kościół drewniany chylił się już ku upadkowi. Kaplicę tę wznieśli przy wydatnym poparciu księdza Zygmunta Szwajkiewicza, ówczesnego duszpasterza dla Polaków w Rio de Janeiro i razem z nim przygotowali uroczystość jej poświęcenia, którego dokonał ks. bp. ordynariusz diecezji Colatina. W następnych latach odwiedzał jeszcze Polaków w Agula Branca i w São Gabriel ks. Jan Pitoń, były rektor misji polskiej z Kurytyby, ale gdy on wyjechał potem na stałe do Polski, od dwóch lat nie było tu księdza polskiego.

Dlatego była wielka radość kiedy tu znowu po tak długim czasie zjawił się ksiądz polski. Wprawdzie nie ma tu już tak dużo Polaków, jak dawniej. Dużo rodzin, szukając lepszych warunków życia, opuściło te strony i przeniosło się w inne rejony kraju, starzy poumierali. Ale niewielka grupa, jaka jeszcze pozostała, czuje się Polakami i ma gorący sentyment do wszystkiego co polskie. To też wieść, podana przez p. Edwarda Glazera, że dnia 28 września w kaplicy polskiej w Agula Branca będzie Msza św. po polsku, obległa całą okolicę. Pomimo, że w tą niedzielę była klepska pogoda, padał deszcz i było dużo błoto, około 150 osób zebrało się w kaplicy. Przybyli Polacy z dystryktu Agula Branca i niektórzy z São Gabriel, odległego o przeszło 30 km. Przed Mszą św. była okazja do spowiedzi.

Msza św. była odprawiana po polsku i w czasie niej wszyscy śpiewali polskie pieśni. Z wielką uwagą i ze wzruszeniem wszyscy wysłuchali kazania w języku ojczystym. Widać było łzy w ich oczach, kiedy słyszeli słowa o odbudowanej z gruzów wojennych Polsce, o wielkiej i żywej wierze Polaków w Ojczyźnie, o ich przywiązaniu do Kościoła i o wielkiej ilości powołań do stanu kapłańskiego w Kraju. Po Mszy świętej wspólna pieśń "Boże coś Polskę". Potem spotkanie przed kościołem i krótka pogawędka. Polacy z Agula Branca i z São Gabriel prosili, aby ich odwiedzić znowu kiedyś. Umówiliśmy się z p. Edwarde Glazerem, że on zawsze w tej sprawie będzie się zwracał do księży polskich pracujących przy polskiej parafii w Rio de Janeiro. I chociaż odległość jest znaczna, bo przeszło 500 km., księża na pewno chętnie się wybiorą i tam pojadą.

Rio de Janeiro, 1-X-1975 r.

Ks. Franciszek Włodarczyk

Nad świeżą mogiłą

(NA 30 DZIEŃ ŚMIERCI KS. PRAŁATA IZYDORA MIKOSZA)

Jak grom z jasnego nieba uderzyła mnie wieść o zgonie ks. prałata Izydora Mikosza.

Lubo od kilku lat chorował, lubo przeszedł ciężką operację, nic nie wskazywało na tak niespodziewany zgon.

Podkreślono w nekrologu, iż choć tu urodzony, nie wstydził się języka i tradycji swych Ojców.

Jeśli Rodzina utraciła krewnego o wielkich zaletach ducha, jeśli Archidiecezja utraciła kapłana, który całe życie był ozdobą kleru świeckiego, to Zgromadzenie Księży Misjonarzy utraciło wielkiego Przyjaciela.

Wyrósł w parafii misjonarskiej w Abranches i nigdy o Księżach Misjonarzach nie zapomniał. W wielu uroczystościach Zgromadzenia brał udział, często celebrował albo głosił piękne, a pełne prostoty kazania o św. Wincentym.

Na zawsze pozostanie w pamięci Księży Misjonarzy jako wielki Przyjaciel i Kapłan o złotym sercu.

Odszedł w zaświaty po nagrodę do Pana, bo za życia niósł wysoko sztandar godności kapłańskiej, stając się dla nas wzorem prawdziwego sługi bożego.

Ks. Władysław Serzysko C.M.

H. KAMINSKI & CIA. LTDA.

JÓIAS
RELÓGIOS
ÓTICA (ÓTICA MODERNA)
Joalheria
a PÉROLA
Rua 15 — 430
TELEFONES: 23-4475 e 22-5116
CURITIBA — PARANÁ

MIGAWKI Z "OPOKI"

(W OPRACOWANIU STEFANA CZAPLINSKIEGO)

28)

Proszę mnie nie oskarżać, że przesadzam. Nie ja jednak tak owe czasy oceniam. Proszę przeczytać, co o tym napisał nie narodowiec, ale człowiek pochodzący ze środowiska polskiej lewicy, stały publicysta tak przecież filosemickiego "Tygodnika Powszechnego" w Krakowie, Stefan Kisielewski, to prawda że nie w "Tygodniku Powszechnym,, ale w wiedeńskim periodyku "Europäische Rundschau" (Cytuję wedle przekładu w londyńskiej "Myśli Polskiej" z 1.6.1974). "Lecz oto pojawiła się nowa grupa, tym razem specyficzna, czysto inteligencka. Żydzi-marksiści, przybyli przeważnie z Rosji, pogrobowcy dawnej KPP. Przedwojenna Komunistyczna Partia Polska zajmowała stanowisko "luxemburgistowskie" — nie interesowało ich państwo polskie, przyszłość ludu tej części Europy widzieli we wspólnej rewolucji niemiecko-rosyjskiej. Nie uchroniło to ich jednak od stalinowskich represji — w roku 1938 partię rozwiązano a całe jej kierownictwo zostało w Rosji fizycznie zniszczone. Lecz oto po wojnie zjawiła się w zburzonej Warszawie grupa pogrobowców KPP, którzy jęli się pracy nad zasadzeniem na niewdzięcznym polskim gruncie czystego "internacjonalistycznego" marksizmu. Ale ludzie ci nie tylko objęli uniwersyteckie katedry filozoficznego marksizmu: wierni dialektycznej zasadzie łączenia teorii z praktyką, stali się szefami tajnej policji, cenzury, prokuratury i sądownictwa, nie zabrakło ich też na szczytach władzy w postaci Bermana, Minca, Zambrowskiego. Sądzili, że niesie ich wiatr historii, nie widzieli podwójnego niebezpieczeństwa jakie im grozi: z jednej strony bowiem wzbudzili wtórny antysemityzm społeczny, tym razem narodowo-ideologiczny, z drugiej strony ich losy w samym Związku Sowieckim były już przesądzone... W Polsce intryga wewnątrz-partyjna, której ukoronowanie przypadło na lata 1967 - 68, wykorzystując utajoną dotąd ksenofobię partyjnych dołów, wyrzuciła ich ze stanowisk, zarzucając im na dodatek, że zrażeni do Stalina, popierali "liberalizm".

Do powyższych słów Kisielewskiego dodałbym tylko tyle, że nie tylko opanowali oni tajną policję, cenzurę, prokuraturę, ale byli w znacznej liczbie obecni także w wojsku, w dyplomacji, w prasie i innych środkach masowego przekazu, w instytucjach naukowych, w oficjalnej nauce historycznej, oraz w administracji życia ekonomicznego, w przemyśle, w zetatyzowanym handlu, itd. A z drugiej strony, ich rzekomy "liberalizm" nie oznaczał tolerancji i łagodnych metod (przeciwnie, to np. właśnie oni jako sędziowie śledczy i prokuratorzy uprawiali tortury i przejawiali zaciekłą, irracjonalną, wręcz rasową nienawiść wobec Polaków ożywionych polskim patriotyzmem i wiernych wierze katolickiej), ale tylko związek z żydowskimi kołami komunistycznymi na zachodzie, tzn. w praktyce z obozem trockistów.

Polska miała w pierwszym okresie po II wojnie światowej rządy żydowskie, i rządy te zostały obalone. Ktokolwiek dziś Polską rządzi — to nie są to już Żydzi. Mógł się jeszcze tu i tam jakiś Żyd-marksista w zakamarkach aparatu rządowego, gospodarczego czy prasowego uchować, ale panujący system to nie jest system rządów żydowskich. Rewolucja antyżydowska, jaka się w Polsce około roku 1968 dokonała, poszła tak daleko i wyraziła się w reakcji masowej nieufności, idącej tak głęboko, że ucierpieli wskutek tego także i Żydzi nie będący marksistami, całkowicie zasymilowani i zasługujący na to, by ich uważać za Polaków. Znowu zacytuję Kisielewskiego, z tego samego artykułu.

Jędrzej Giertych (c. d. n.)

KRONIKA RIO DE JANEIRO

Medal SPK dla Komendanta Wyższej Szkoły Wojennej

Na wniosek Stowarzyszenia Polskich Kombatantów w Rio de Janeiro, Federacja Światowa SPK odznaczyła generała armii Waltera Menezes Paes, pamiątkowym medalem organizacji.

Generał Menezes Paes brał udział w walkach brazylijskiego Korpusu Ekspedycyjnego we Włoszech, w II Wojnie Światowej, a dziś jest najstarszym stopniem kombatantem pozostającym jeszcze w służbie czynnej. Generał był jednym z najbliższych współpracowników sp. Marszałka Castello Branco, jako szefa Sztabu Generalnego; obecnie zajmuje stanowisko komandanta Wyższej Szkoły Wojennej. Jest już członkiem honorowym SPK, posiadającym złotą odznakę Stowarzyszenia.

Aktu dekoracji dokonał prezes SPK w Rio de Janeiro, Janusz Pawełkiewicz w asyście kolegów: Adama Kozłowskiego, Władysława Dzięciołowskiego, Ignacego Jeśmana, Tadeusza Sułockiego i Macieja Feldhuzena. Towarzyszył im kapelan SPK, ks. proboszcz Zenon Gąsiorowski.

Generał Menezes Paes przyjął delegację na audiencji w swoim gabinecie komendanta Wyższej Szkoły Wojennej na Urce; potem, w sall reprezentacyjnej Szkoły, w obecności wszystkich oficerów swego sztabu, wykładowców, oraz przedstawicieli Ministerstwa Spraw Zagranicznych i Planowania, otrzymał z rąk prezesa Pawełkiewicza medal, dyplom z jego tłumaczeniem w języku portugalskim, oraz szereg druków Stowarzyszenia. Przy tej okazji J. Pawełkiewicz przypomniał obecnym dzieje bojów wojska polskiego — tego pierwszego i najstarszego przymierzeńca w II Wojnie Światowej, podstępnie zaatakowanego o świcie dnia 1-go września 1939 roku.

Widać było, że generał Menezes Paes był naprawdę wzruszony. W swej odpowiedzi mówił o szacunku, przyjaźni i sentymencie, jaki on i jego koledzy z Dowództwa brazylijskich Sił Zbrojnych odczuwają dla polskich towarzyszów broni, z którymi łączą ich wspólne walki, wspólne zasady i wspólna tradycja.

"Jesteście naszymi przyjaciółmi — zakończył swe przemówienie — jesteście naszymi braćmi!"

Po uroczystości, generał Walter Menezes Paes, wraz z towarzyszącymi mu oficerami, podejmował delegację polską skromnym poczęstunkiem.

W ten sposób, jeszcze jeden wysoki dostojnik brazylijski otrzymał Medal SPK, powiększając istniejącą dotychczas listę naszych byłych towarzyszów broni i naszych przyjaciół w tym kraju.

Mikołaj Kisiel-Kiślański

OD ADMINISTRACJI

DO CZYTELNIKÓW I AGENTÓW

PRENUMERATA LUDU ZA ROK 1976 wynosić będzie 80,00 kruzeirów jeśli się ją uiści do końca 1975 r. Od stycznia 1976 r. prenumerata LUDU kosztować będzie 100,00 kruzeirów ze względu na 4-krotną podwyżkę papieru oraz zwiększone "salário mínimo". Prosimy naszych Szan. Czytelników o pełne zrozumienie dla trudnej sytuacji finansowej naszego pisma. Pozatym, prosimy, Szan. Agentów aby pobierali Cr$ 70,00 za 1975 rok, nigdy, Cr$ 60,00 albo Cr$ 50,00. Tę samę sumę prosimy wpłacać za lata zaległe.

Dziękujemy Czytelnikom, którzy już opłacili prenumeratę na 1976 rok, po Cr$ 100,00.

Pamiętajmy, że "Lud", jest to jedyna gazeta polska w Brazylii. Jeśli LUD nie będzie utrzymany, mowa polska też zostanie zapomniana.

Wiadomości sportowe

◆ Podczas VII Zawodów Panamerykańskich odbywających się w Meksyku skoczek brazylijski João Carlos de Oliveira zdobył 2 złote medale: w skoku w dal (8,19 m — rekord południowo-amerykański) oraz w trójskoku — bijąc rekord świata wynikiem 17,89 m.

◆ Prezydent Geisel wysłał na ręce Kongresu projekt prawa, wprowadzający nowy system pomocy dla zawodowych sportowców w formie Funduszu Asystencjalnego.

◆ Z 42 drużyn rozgrywających mecze o Puchar Brazylii najlepszymi okazały się w kolejności: Internacional (Porto Alegre, Cruzeiro (Belo Horizonte) i S. Paulo FC.

◆ W finałowej grze o Puchar Dawisa spotkają się teniści Czechosłowacji i Szwecji, po eliminacji Chile i Australii. Puchar ten po 39 latach powrócił do Europy.

◆ Komitet Olimpijski Kanady, przewiduje, że Igrzyska Olimpijskie jakie odbędą się w Montrealu w przyszłym roku przyniosą deficyt w sumie 300 mln. dolarów. Dlatego komitet ten rozwija żywą propagandę, by zwiększyć liczbę turystów do Kanady.

OBCHÓD 70-tej ROCZNICY

Tow. im. Marsz. Józefa Piłsudskiego (Szkoła Ludowa) w Kurytybie obchodzi 70-lecie istnienia tego Tow.

Z tej okazji Zarząd zaprasza uprzejmie Polonię kurytybską na tę uroczystość która odbędzie się dnia 9 listopada br. o godz. 17-tej w lokalu własnym przy ul. Dez. Ciotário Portugal, 68.

Powyższa uroczystość uprzedzona zostanie Mszą św. za zmarłych członków Towarzystwa w kościele św. Stanisława w niedzielę dnia 2 listopada br. o godz. 9-tej.

O liczne przybycie prosi — **Zarząd.**

Casa Ling

MODAS FEMININA
A PRIMEIRA EM LANÇAMENTOS.
PRAÇA ZACARIAS, 70
— CURITIBA —

- Atomizador "Tobatta"
- Adubos Completos
- Adubo Líquido "ENVY"
- Sulfato de Amônio
- Nitrocálcio "Petrobrás"
- Termofosfato "Yoorin"
- Farinha de Ossos
- Inseticidas

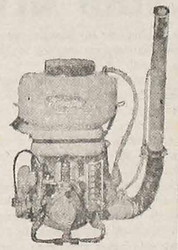

Adubos Boutin Ltda.
Av. 7 de Setembro, 2064 — Fone: 24-1296 — Cx. Postal 1130
CURITIBA — PARANÁ

O MUNDO TEM FOME DE DEUS

Por ocasião da 28.ª Semana das Missões, o Cardeal Dom Agnelo Rossi, assim se expressou em Madrid:

Creio que o Ano Santo tem sido uma demonstração palpável de como "o mundo tem fome de Deus". Cada semana, uns 50 mil peregrinos de todo o mundo chegam até Roma para o dom do jubileu, ouvir o Santo Padre e receber sua bênção. Não são turistas, curiosos e gastadores, mas pessoas simples que representam comunidades, tribos e povos e que sentem fome e sede de Deus, porquanto consagram seu tempo à confissão e penitência e à alegria de estar com o Pai comum da Cristandade.

E o espetáculo impressionante do mundo que vai a Roma, mas eu, como Prefeito da S. Congregação para a Evangelização dos Povos, neste Ano Santo, a fim de que Roma possa chegar a multidões que não podem peregrinar a Roma (tal é o pensamento de Paulo VI), estive abençoando, em nome do Santo Padre, grandes aglomerações populares no Senegal, Alto Volta, Costa do Marfim, Gana, Sudão, Moçambique, Filipinas, Tailândia, Singapura, Japão, Corea, Hong-Kong e Macau e estou aqui, hoje, em Madrid após estupenda 28.ª Semana de Missões, em Burgos, partindo para Portugal e Angola. Aliás, assim ocupo sempre meu mês de férias.

Nas cidades, nas ilhas, nas montanhas, encontrei almas sedentas de Deus pedindo mais o pão do espírito que o do corpo. E, curioso e sintomático, encontrei mais alegria na pobreza que na abundância das cidades.

Por isso, nossa Congregação iniciou, em Roma, o Centro Internacional de Animação Missionária que está sendo inspiração para outros centros, como o de Asis, inaugurado no 1.º de maio passado, a Exposição de Xavier, aqui na Espanha, na terra natal de São Francisco Xavier.

Porque o clamor das pessoas que querem ouvir a palavra de Deus cresce sempre mais (nunca se espalhou tanto como em nossos dias os Santos Evangelhos e a Bíblia), felicito o Brasil pelo recém-inaugurado Instituto Missionário em Nova Iguaçu, para cuja cerimônia seguiu antecipadamente para o Brasil Mons. Bernardino Gantin, antigo Arcebispo de Cotonou (Daomey) e atualmente um dos Secretários de nosso Dicastério missionário.

A ajuda material e espiritual que, neste Ano Santo, será recolhida no Brasil pelas Pontifícias Obras Missionárias se destina a saciar a "fome espiritual" de Deus entre homens que querem a paz e a fraternidade humana e cristã.

† Agnelo Cardeal Rossi

BRASPETRO EXPLICA CONTRATO DE RISCO

BRASÍLIA — O vice-presidente da Braspetro — "Trading Company" Estatal Brasileira do Petróleo — Geonísio Barroso revelou que a remuneração a ser paga pela Petrobrás a companhias estrangeiras signatárias de "contratos de risco" responsáveis por prospecções bem sucedidas no país, não constituirá quantia fixa e uniforme, mas "dependerá do valor e da classificação de cada área cedida à exploração. Além disso, algumas delas "receberão o dinheiro no ato da assinatura do contrato, enquanto outras só ganharão esse direito "depois de cumpridas determinadas etapas".

Essas informações foram fornecidas durante palestra pronunciada na Câmara dos Deputados, sobre o tema "Nova Ordem Mundial", em prosseguimento ao painel de assuntos internacionais promovido pela Comissão de Relações Exteriores daquela Casa. Na mesma linha de declarações observada por diversas autoridades governamentais nos últimos dias, Geonísio Barroso assegurou não ter o monopólio estatal da Petrobrás sofrido qualquer arranhão com a recente decisão do presidente Geisel de autorizar a abertura aos capitais de risco.

MONOPÓLIO

"A lei 2.004, que instituiu o monopólio, é o objetivo e dinamico, podendo, por isso, adaptar-se às circunstâncias sem ver alterada sua estrutura — justificou. — A Petrobrás não aditou antes os contratos de risco porque não havia necessidade mas, agora, as dificuldades cambiais para levar adiante seus trabalhos e cumprir suas projeções já estabelecidas determinaram ser este o momento certo para admiti-los.

Concordo que, de um ponto de vista ideal, nada disso deveria acontecer, mas a situação do balanço de pagamento do país é bastante clara e não deixa outra opção. Uma questão de maturidade, não de incapacidade".

DEFICIT NÃO ATEMORIZA

Em resposta à indagação do deputado Antonio Mariz (Arena RN), o vice-presidente da Braspetro admitiu que "não se espera resultados a prazo curto" dos contratos de risco, mas rejeitou a hipótese de serem eles "uma concessão sem efeito prático sobre um problema imediato, como o do balanço de pagamentos". Segundo ele, o governo, ao autorizá-los tomou medida preventiva do mais alto alcance, pois "se não fizessemos isto já, o deficit continuaria crescendo e, nos próximos anos, deveremos contar com os primeiros frutos da recente medida presidencial, se tornaria inevitavelmente incontrolável".

Desmentiu, Geonísio Barroso, por outro lado, rumores de que a Petrobrás desaceleraria seus trabalhos de prospecção, em virtude da entrada de companhias estrangeiras no setor, afirmando que a empresa brasileira "pretende, isto sim, incrementar sua atuação". Reconheceu, todavia, que em 1976 seu ritmo de crescimento não deverá ultrapassar o deste ano, "isto é, não se dará nas proporções desejáveis, o que está longe de significar desativação". A possibilidade de exploração das bacias sedimentares na Amazônia e Paraná foi praticamente afastada pelo conferencista, que as classificou de "baixa economicidade, exigindo recursos elevadíssimos para a lavra, sem oferecer nenhuma segurança, ainda".

BRASIL NÃO ALTERA O MODELO ECONÔMICO

BRASÍLIA — "O Brasil não vai mudar o seu modelo econômico, mas apenas modificar algumas prioridades no seu processo de desenvolvimento" — disse o Ministro do Planejamento, sr. João Paulo dos Reis Veloso, ao depor na Câmara, perante a Comissão Parlamentar de Inquérito que investiga a ação das empresas multinacionais. Quanto aos contratos de risco com empresas estrangeiras para prospecção e lavra do petróleo, afirmou o Ministro, que o Governo começou realmente a preocupar-se com o assunto no dia seguinte à decisão dos países produtores de petróleo de aumentar em dez por cento o preço do produto, isto é, há pouco mais de duas semanas, se bem que o assunto já estivesse sendo examinado em áreas técnicas. Esse aumento, segundo o sr. Reis Veloso, passou a onerar as nossas importações em 400 milhões de dólares anuais, quantia superior a que o Brasil gastava com o petróleo em 1971.

E é uma indicação de que novos aumentos poderão vir. A economia mundial, que já vinha apresentando sinais crescentes de recuperação, voltará a se desacelerar e será sobressaltada por novos aumentos. Disse o Ministro Veloso que, quando falou à Nação na semana passada, referindo-se à vulnerabilidade do País, o Presidente Ernesto Geisel tinha em mente, que se o fornecedor de petróleo dobrar o preço, teremos de pagar o dobro, como vem acontecendo. E, se não quiserem mais vender, não teremos onde comprar, o que não acontece com a maioria dos outros produtos, sejam matérias-primas ou bens de capital, para os quais existem alternativas de mercado. Para o Ministro, as decisões presidenciais da semana passada foram importantes no sentido de diminuir essa dependência mas sem esquecer o lado social das coisas.

POVO DO LAOS CONFIA TAÇA AOS MISSIONÁRIOS EXPULSOS

LUANG PRABANG (CIC) — O Governo doLaos, no Sudeste Asiático, expulsou recentemente do país, os Missionários Oblatos de Maria Imaculada que lá atuavam. E manteve irrevogável a sua decisão, apesar das repetidas intervenções em favor dos Missionários por parte de autoridades religiosas budistas.

Presentes — Por ocasião da despedida, cristãos e budistas da cidade de Luang Prabang confiaram aos Missionários Oblatos uma taça de prata para que fosse entregue ao Papa Paulo VI, em sinal de gratidão pelo que a Igreja fez ao povo do Laos. Este presente será entregue ao Sumo Pontífice no dia 19 de outubro, Dia Missionário Mundial.

Estão brincando com Jesus Cristo

Refiro-me ao assunto que há dois anos mais ou menos vem fazendo manchetes sensacionalistas em alguns jornais do mundo.

O maldito filme de Hans Joergen, sobre "A Vida de Jesus Cristo". Primeiro este dinamarquês quis filmar na França, onde lhe foi negada permissão, por motivos mais políticos do que religiosos. Mais tarde mudou um pouco o nome, falando apenas de amores. Aí então... conseguiu financiamento do governo de seu país e vai mesmo rodar o filme.

O que nos preocupa, além da blasfêmia e do desrespeito ao sentimento de cerca de 900.000.000 de pessoas é a desfaçatez de um produtor de cinema que não tem base alguma para falar da vida íntima de Jesus e, pior que isso, vai contra todas as bases que provam que Jesus era puro de sentimentos:

Erotismo e Jesus são duas palavras totalmente opostas. Não se casou, foi acusado de mil e uma coisas, mas os inimigos, mesmo sabendo que havia mulheres no seu grupo e que entre eles havia uma cuja vida havia deixado a desejar, jamais tiveram uma palavra de acusação quanto à moral de sua vida afetiva.

Agora, em pleno século XX, onde tudo é besuntado de sexo e erotismo um "genial" produtor de cinema descobriu um filão: a vida amorosa de Jesus... Onde? Em que base? Com que documentos? Com que provas? A troco de quê?

Essa brincadeira contra 900.000.000 de pessoas e, sobretudo, contra Jesus Cristo, poderia acabar custando mais caro à Dinamarca e ao "gênio sujo" que vai produzir este filme sem base alguma, senão a provocação aberta aos cristãos de ontem e de hoje.

Estão brincando com a pessoa de Jesus Cristo. Outros já fizeram isto. E custou muito caro. Pior ainda, quando todos sabem que não há o mínimo de sinceridade num sujeito que faz uma coisa dessas.

Já imagino o que vai acontecer se este filme conseguir a publicidade que seu autor deseja. Virão outros títulos: a violência de Jesus Cristo; o divórcio de Jesus Cristo, o casamento de Madalena e Judas, etc., etc., etc. E o povo continuará indo ao cinema, não para ver arte, mas para mostrar que é massificado e sem critério algum.

Com rarissimas e honrosas excessões, o cinema deixou de ser arte no dia em que as câmaras caíram em mãos de pessoas sem conteúdo moral ou social. O que deveria ser uma escola anda se tornando arma bem mais mortífera e pior do que uma simples metralhadora. Metralhadoras matam. Filmes eróticos envenenam toda uma geração. Vivemos de fato uma era de decadência. Quando um governo "cristão" subsidia coisas como estas, a melhor coisa é pedir demissão de gente. Todos: governantes e governados.

Pe. Zezinho, scj

Na preparação para a morte a preparação para a vida

A definição clássica da morte como separação da alma e do corpo caracteriza-se por uma grave indigência antropológica, porque apresenta a morte como algo que afeta somente a "corporalidade humana", deixando a "alma" totalmente intacta. Essa descrição considera a morte como um fato biológico: quando as energias biológicas do homem atingirem o ponto zero, então entra a "alma" totalmente intacta. Essa descrição considera a algo que sobrevém extrinsecamente à vida: ambas, morte e vida, se opõem; não existe entre elas nenhuma interiorização reciproca. Por isso que, na definição clássica, a morte é um evento que acontece no fim da vida biológica somente.

Contudo, na visão antropológica atual, a morte como um evento não tanto biológico, mas como um fenômeno especificamente humano. A morte atinge a totalidade do homem e não seu corpo apenas. Além disso, a morte humana não é algo que entra como um ladrão no fim da vida: ela está presente na vida do homem, em cada momento e sempre, a partir do instante em que o homem emergiu no mundo. A vida humana é essencialmente mortal, ou como dizia Santo Agostinho: no homem há uma morte vital. A morte não existe. O que existe é o homem moribundo, como um ser-para-a-morte. Ela não vem de fora, mas cresce e se madura dentro da vida do homem mortal. Desta forma a experiência da vida coincide com a experiência da morte. Preparar-se para a morte significa preparar-se para a vida verdadeiramente autêntica e plena.

Como a morte significa o fim do mundo para a pessoa, nada repugna que também se realiza aí a ressurreição do homem. Depois da morte o homem entra num modo de ser que abale as coordenadas do tempo e passa para a atmosfera de Deus, que é a eternidade. A ressurreição é a resposta ao principio-esperança do homem. Tudo aquilo que alimentou e tentou desenvolver ao longo de sua existência ganha agora sua melhor florescência (CIC).

Frei Leonardo Boff, ofm

Nota de falecimento

† ALOISE ROGISKI

Nascido aos 6 de março de 1914, em Campo Largo, falceu a 1.º de outubro de 1975 em Assungui, Municipio de Teixeira Soares, deixando em luto suas filhas: Teresa casada com Paulo Sidoki, Cecilia, casada com Bernardo Fanat, Rosália, casada com Francisco Surek, Catarina, casada com Emilio Mochinski, Helena casada com Aleixo Perek, Iricia casada com Eduardo Sobulka e 3 netos. Era leitor assíduo do jornal "Lud".

O rosário é a Biblia do pobre

COMO OS VITRÓS DAS ANTIGAS BASÍLICAS

Os nossos antepassados construiam basilicas e as decoravam com as figuras sacras — pinturas ou vitrós — dos mistérios da vida de Jesus e Maria.

Era um Evangelho aberto, compreensivel a todas as almas. Chamavam-no, com propriedade, a "Biblia dos pobres, BIBLIA PAUPERUM". Pois bem, tal é também para nós, há sete séculos, o Rosário de Maria: suave estudo dos olhos e dos corações na contemplação, como que em quadros, dos episódios mais notáveis da vida e missão de Jesus e de Maria: de Jesus, filho de Deus e nosso Redentor; de Maria, mãe de Jesus e Mãe nossa. Um elevar-se, desde os lábios e da intimidade de nosso espirito, da oração que implora os dons mais altos correspondentes às necessidades de cada um e de toda a Santa Igreja.

Que grandioso, misterioso ser a vida humana, a vida cristã: sequência, sem enredo, de gozos, dores e triunfos. Dizei-me se não é assim mesmo, irmãos meus!

Papa João XXIII

LUD
NAJWIĘKSZY TYGODNIK POLSKI W AMER. POŁUDN. - ZAŁOŻONY W 1920 ROKU
"LUD" (O POVO") O MAIOR JORNAL POLONES DA AMER. LATINA - FUNDADO EM 1920
KURYTYBA — 28 października (outubro) — 1975 — Nr 3.449 - (42/75)

Międzyamerykańskie Zrzeszenie Prasy (SIP)

OD 1943 ROKU WALCZY ONO O WOLNOŚĆ SŁOWA PISANEGO

W ubiegłym tygodniu odbyło się w stolicy sanpaulistańskiej 31 zebranie (raz w roku) Międzyamerykańskiego Zrzeszenia Prasy (SIP) walczącego od 31 lat o wolne i nieskrępowane informowanie społeczeństwa w krajach amerykańskiego kontynentu. Do Zrzeszenia tego należy 30 państw obu Ameryk reprezentowanych przez 938 dzienników, które są czytane przez 80 milionów osób.

Idea założenia tego organu panamerykańskiego powstała w 1926 roku podczas międzyamerykańskiego zjazdu dziennikarzy w Waszyngtonie. Lecz dopiero w 16 lat później tj. w 1942 r. dziennikarze na zjeździe postanowili wprowadzić tę ideę w życie. W 1943 roku podczas zjazdu w Hawanie zatwierdzono statut, regulamin oraz nadano obecną nazwę tej organizacji. Głównym hasłem jej jest: bronić wolności prasy, brać w obronę dzienniki czy dziennikarzy których bezpieczeństwo jest zagrożone, współpracować w wymianie idei i informacji mających na celu rozwój kulturalny, materialny i techniczny prasy panamerykańskiej.

Dyrektywy działalności SPISU są opracowane podczas zjazdów rocznych oraz podczas dwurazowych zjazdów (rocznie) grupy kierowników efektywnych. Różne zagadnienia związane z prasą są dyskutowane i rozstrzygane przez Komitet Wykonawczy i specjalne biuro stale otwarte w Nowym Jorku. Fundusze tej organizacji pobierane są od członków efektywnych (utrzymujących agencje informacyjne, serwis fotograficzny, pisanie artykułów itp. oraz od członków współpracujących związanych w jakikolwiek sposób z propagowaniem dobrej prasy.

By nie być uzależnionym od władz danego kraju (subwencje finansowe czy orientacja polityczna), SIP otrzymał nową formę administracyjną w 1950 roku oraz nowy tekst statutu. Od tego czasu SIP stara się o informowanit społeczeństwa bez oglądania się na ewentualne represje ze strony władz, a jego jedyną obroną jest opinia publiczna danego społeczeństwa. Jedynym zaś tematem zakazanym dla SIP jest suwerenność i niepodległość krajów panamerykańskich.

Po wizycie prezydenta Gabonu

ANGOLĘ NALEŻAŁOBY PODZIELIĆ NA 3 KRAJE

Prezydent republiki afrykańskiej Gabon — Albert — Bernard Bongo podczas swej wizyty w Brazylii oświadczył w wywiadzie, że wobec istniejących 3 ruchów niepodległościowych w Angoli — jedynym rozwiązaniem bez rozlewu krwi byłoby podzielić Angolę na 3 niezależne kraje. Te 3 niezależne kraje tworzyłyby federację pod kierunkiem rządu centralnego. Według prezydenta Bongo — Angola może się przemienić w drugi Wietnam, jeśli 3 ruchy niepodległościowe jak FLNA, MPLA i UNITA, choć o odmiennej ideologii nie utworzą federacji, w której respektować się będzie odmienne poglądy, równość ras, witalne interesy miejscowej ludności itp.

Omawiając kwestię dopuszczenia firm zagranicznych do poszukiwania nafty na terenie Brazylii, Bongo podkreślił, że nawet kraje bogate starają się o dopływ zagranicznych kapitałów. Każda firma cudzoziemska pragnąca robić poszukiwania za ropą naftową, musi otrzymać autoryzację od rządu danego kraju. Jeśli ta firma nie znajdzie ropy, jedynie ona jest poszkodowana. A nie można zaprzeczyć, że w swych pracach zatrudnia liczny personel i zostawia w danym kraju cenne dewizy. Jeśli firma ta znajdzie ropę, wchodzi w spółkę z rządem, płaci podatki z wywozu nafty, a gdy rząd widzi, że eksploatacja ta doszła do pożądanego wyniku — może tę firmę znacjonalizować.

Tak postąpiono w Gabonie, powiedział prez. Bongo, bo zdawano sobie sprawę, że finanse tego kraju nie pozwalały na wydatek 20 miliardów franków rocznie na poszukiwania za złożami ropy. Lepiej bowiem mieć naftę pod dostatkiem dzięki współpracy przedsiębiorstw zagranicznych, aniżeli cierpieć na jej brak jedynie ze względów finansowych, wiedząc równocześnie o jej obecności na terenie własnego kraju — zakończył swój wywiad prez. Bongo. Te wypowiedzi szefa Gabonu zamieściły największe dzienniki krajowe, podkreślając, że pasują one jak "ulał" do sytuacji Brazylii.

Sahara hiszpańska

TRZY PAŃSTWA ROSZCZĄ PRETENSJE DO TEJ KOLONII

Sahara hiszpańska, o powierzchni 226 tysięcy km kw. i ludności określanej na 60 tysięcy, stała się ostatnio jabłkiem niezgody między 3 państwami Afryki: Maroka, Zaire i Maurytanii. Kraje te roszczą pretensje do tej kolonii hiszpańskiej, bogatej w pokłady fosfatowe. Ze swej strony Algieria domaga się autodeterminacji ze strony mieszkańców Sahary hiszpańskiej. Tę tezę wyznaje również Hiszpania, skłaniająca się do udzielenia swej kolonii samodzielnego bytu.

Międzynarodowy Trybunał w Hadze orzekł tymczasem, że w Saharze hiszpańskiej nie istnieją żadne węzły które mogłyby ją łączyć z Marokiem, Zairem czy Mauritanią. Inaczej mówiąc, kraje te roszczą sobie pretensje do tej kolonii bez żadnych podstaw prawnych, a jej inkorporacja do terytorium tych 3 państw była by niczym innym jak aktem agresywnym. Ta wypowiedź Trybunału w Hadze nie wpłynęła hamująco na apetyty 3 państw, by zagarnąć Saharę hiszpańską.

I tak władca marokański Hassan II przygotowuje wielki marsz do tej kolonii. W marszu tym, na pozór pokojowym, ma wziąć udział 350 tys. Marokańczyków. Król Hassan II rekrutuje wolontariuszy, stając na ich czele. Oświadczył on również, że "marsz" na Saharę hiszpańską odbyty w charakterze pokojowym ma na celu nawiązać bezpośrednie kontakty z "braćmi - mieszkańcami" tej kolonii hiszpańskiej, dla której nadszedł czas wyzwolenia.

Gdyby w swym marszu Marokańczycy napotkali na opór ze strony oddziałów hiszpańskich, wystąpią z bronią w ręku, a za ewentualne zbrojne starcia odpowiedzialność spadłaby na Hiszpanię. Wypada teraz czekać na dalszy rozwój wypadków.

◆ LONDYN — Kanclerz brazylijski Azeredo da Silveira podpisał z rządem W. Brytanii układ o współpracy na terenie kulturalnym, handlowym, technologicznym itp. Przedstawił również firmom angielskim różne formy kontraktu na eksploatację nafty w Brazylii, które mogą być przyjęte dopiero w 1977 r.

Robotnicy cudzoziemscy w Europie

LICZBA ICH DOCHODZI OBECNIE DO 5,7 MILIONA

Oprócz Szwajcarii i Luksemburga — inne państwa zachodnie skłonne są ograniczyć liczbę robotników-cudzoziemców do 10%, jak również nie dopuścić, by tworzyli oni getta ze swoimi sklepami, szkołami i żyli jakby w swym własnym kraju. Miasta niemieckie jak np: Stuttgart, Ludwigshafen i Goppingen liczą po 20% robotników cudzoziemskich, którzy tworzą całkiem odrębne dzielnice, gdzie Niemcy czują się obco.

Oblicza się, że robotnik - cudzoziemiec przynieść może dochód danemu krajowi dopiero po 10 latach pobytu. Inni znów twierdzą, że państwo przyjmujące obcych robotników zyskuje na nich wiele, ponieważ nie wydało ani grosza na ich wychowanie czy wykształcenie. W dodatku robotnicy ci otrzymują niższe płace aniżeli gdyby te prace wykonywali robotnicy krajowi. Ze swej strony władze państw wysyłających robotników zagranicę namyślają się, czy warto pozbywać się młodych rąk i sił do pracy w obcym kraju.

Senator FRANK CHURCH okazał się największym przeciwnikiem amerykańskiej Centralnej Agencji Wywiadowczej (CIA), wyjawiając wszystkie wykroczenia i zakulisowe metody działania tej wszechpotężnej dotąd organizacji, której "macki" rozciągają się na cały świat.

FORBES BURNHAM — premier republiki Gujany byłej kolonii angielskiej w Ameryce Łacińskiej która osiągnęła niepodległość w 1966 r. — zaprowadził socjalizm w tym kraju po linii Mao-Tse-tunga. Biali będący w znikomej mniejszości cierpią prześladowanie ze strony Murzynów, których jest około 300 tysięcy.

Najwięcej robotników cudzoziemskich pracuje w Niemczech Zach., Francji, Szwajcarii, Belgii, Holandii, Danii i w Luksemburgu. W Niemczech Zachodnich liczba ich wynosi 2,5 miliona, we Francji — 1,8 miliona, w Szwajcarii — 897 tysięcy, w Belgii — 265 tysięcy, w Holandii — 160 tys., w Danii — 49 tys., a w Luksemburgu — 43 tysiące. Robotnicy ci rekrutują się z takich narodowości jak: Włosi, Jugosłowianie, Hiszpanie, Portugalczycy, Turcy, Grecy, Algierczycy i Marokańczycy.

Większość wyżej wymienionych państw ograniczyła już przyjazd robotników cudzoziemskich od 1973 r. Do nich należą Niemcy Zachodnie, Francja i Szwajcaria. Państwa te mają wielkie kłopoty z robotnikami nielegalnie przebywającymi na ich terenie. Takich robotników najwięcej ma Francja (od 50 do 150 tys.).

XIII Bienal w S. Paulo

BIERZE W NIM UDZIAŁ 370 ARTYSTÓW Z 42 PAŃSTW

W obecności władz stanowych, korpusu konsularnego i dobranej publiczności otwarta została w stolicy sanpaulistańskiej wystawa XIII Bienalu z udziałem 370 malarzy, rzeźbiarzy, fotografów itp. pochodzących z 42 krajów. Amerykę Łacińską reprezentują artyści: z Argentyny, Paragwaju, Urugwaju, Wenezueli, Boliwii, Chile, Kolumbii, Peru, Salvadoru, Gwatemali, Nikaragwy i Meksyku.

Spośród państw innych kontynentów wystawili swe prace artyści z USA, Japonii, Wielkiej Brytanii, Portugalii, Jugosławii, Polski, Włoch, Belgii, Austrii, Grecji, Bułgarii, Węgier, Luksemburgu, Hiszpanii, Izraela, Australii, Nowej Zelandii, Pakistanu, Senegalu, Syrii, Południowej Afryki, Cejlonu itp. Z zagranicznych artystów szczególną uwagę zwracają prace Japończyków: Katsuhiro Yamaguchi i Keigo Yamamoto; Jugosłowianki Jagoda Buić, Hiszpana José Luiz Verdes, Francuza — Morellet'a, Włocha — Pistolletto.

Z artystów brazylijskich przedstawiono prace już odznaczone: Siron Franco z Goiás, Ivan Freitas z Paraiba i Evandro Carlos Jardim z São Paulo. Wśród fotografów krajowych wybili się: Domicio Pinheiro, Reginaldo Manente i Borys Kossoy. Oprócz obrazów, rzeźb i fotografii można podziwiać w sali brazylijskiej doskonałe prace złotników: Reny Golcman, Mirian Mamber, Kjeld Boesen i innych.

Z artystów Ameryki Łacińskiej zaś zasługują na uznanie prace: Manuel Gilgueres z Meksyku, Guillermo Royu i Marii Simon z Argentyny, Edith Gimenez z Paragwaju, Carlos Rojas z Kolumbii, Joyce da Gua z Gwatemali i Jorge Paes Vilaró z Urugwaju. Obok wystawy Bienalu XIII publiczność ma okazję oglądać filmy o walorach turystycznych Brazylii, kolekcji indiańskich wyrobów ręcznych oraz osiedle indiańskie w formie mikroskopijnej. Tę ostatnią atrakcję uprzystępnił publiczności sławny sertanista Orlando Vilas-Boas.

W KALEJDOSKOPIE

◆ RIO — Eksport produktów brazylijskich w ciągu września doszedł do 770 mln. dolarów, zaś w okresie 9 miesięcy br. osiągnął sumę 6,5 miliarda dolarów. Przewiduje się, że do końca roku eksport ten z trudnością dojdzie do 9,4 mld. dol. ze względu na zmniejszony wywóz cukru.

◆ WASZYNGTON — W ciągu najbliższych 5 lat USA dostarczą dla ZSRR 6 - 8 miliony ton pszenicy i kukurydzy, począwszy od października 1976 r. Porozumienie to podpisane zostało w Moskwie przez amerykańskiego subsekretarza stanu Charles Robinson.

◆ PEKIN — Po raz ósmy z rzędu Kissinger bawił w Chinach, by przygotować wizytę prezydenta Forda przewidzianą na listopad br. Tymczasem w Kopenhadze (Dania) "Trybunał Sacharowa" potępił rząd sowiecki za gwałcenie Deklaracji Praw Człowieka oraz za niedotrzymanie zobowiązań powziętych w Helsinkach.

◆ BRASILIA — Prezydent Geisel udzielił dymisji radcy brazylijskiej ambasady w Moskwie karząc go za malwersacje pieniężne popełnione podczas swej służby dyplomatycznej w Teheranie (Persja) oceniane na sumę 323 tys. kruzelrów.

◆ RIO — Rząd brazylijski zawarł kontrakt z Moskwą na eksport 300 tys. ton soi brazylijskiej, otrzymując za tonę tego produktu 198 dolarów. Umowę tę wykona kompania brazylijska de "Entrepostos e Comércio".

◆ BRASILIA — Specjalna komisja inwestygacyjna ustanowiona przez Kongres (CPI) wykryła, że MOBRAL (organ rządowy do walki z analfabetyzmem) dopuścił się wielu nieregularności administracyjnych, a prócz tego podawał mylną liczbę tych którzy nauczyli się czytać i pisać.

◆ LIZBONA — Prezydent Portugalii — Costa Gomes wydał rozporządzenie, by wszyscy cywile oddali broń za garnietą nielegalnie z różnych koszarów wojskowych. Niewydanie broni karane będzie 2 - 8-letnim więzieniem oraz wysoką grzywną.

◆ MADRYT — Generalissimus Franco o mały włos nie pożegnał się z tym światem na skutek nagłego ataku serca, z którego wyratowali go najlepsi lekarze hiszpańscy. Stan zdrowia Franco jest nadal bardzo poważny.

◆ LONDYN — Licząc 86 lat życia, zmarł w Londynie sławny historyk brytyjski Arnold Joseph Toynbee, który do swych badań historycznych włączył Afrykę i Bliski Wschód. Toynbee był autorem monumentalnego dzieła "Historia Świata" w 12 tomach.

◆ WATYKAN — Prezydent Portugalii Francisco da Costa Gomes, podczas audiencji u Papieża zapewnił Stolicę Apostolską, że kraj ten pomimo swej skłonności do lewicy utrzyma przyjazne stosunki z Watykanem.

◆ BUENOS AIRES — Od lutego br. w argentyńskiej prowincji Tucuman zginęło 150 terrorystów i 21 żołnierzy podczas ofensywnej akcji oddziałów wojskowych, by położyć kres licznym aktom dywersyjnym w tej prowincji.

Dyplomacja Giscard'a

PREZYDENT FRANCJI PRZYGOTOWUJE DWIE KONFERENCJE

Wszystko przemawia za tym, że dyplomatyczna gra szefa Francji osiągnie pożądane wyniki. Chodzi tu mianowicie o zwołanie dwóch konferencji: pierwszej w której mają wziąć udział ministrowie państw uprzemysłowionych i krajów Trzeciego Świata (wyznaczona na koniec br. lub na styczeń); drugiej z udziałem pięciu państw: Stanów Zjednoczonych, Niemiec Zachodnich, Francji, Wielkiej Brytanii i Japonii.

W pierwszym wypadku debatować się będzie na temat wzajemnych stosunków między krajami zamożnymi a nierozwiniętymi, czyli ustalić lepsze ceny dla surowców dostarczanych państwom uprzemysłowionym przez kraje należące do Trzeciego Świata. Te ostatnie państwa skarżyły się ustawicznie, że ceny ich surowców są zbyt niskie w porównaniu z produktami importowanymi przez nich z państw zamożnych.

Druga konferencja (na szczycie) miałaby się zająć uzgodnieniem systemów monetarnych Europy Zachodniej od którego zależeć będzie przyszłość polityczna i ekonomiczna całego Zachodu. Innym tematem będą stosunki między państwami uprzemysłowionymi a państwami arabskimi (OPE) producentami i eksporterami ropy naftowej do państw zachodnich.

Kraje Europy zachodniej, głównie zaś Stany Zjednoczone, zaczynają odnosić się nieufnie do "detente" i pragną harmonijniej współpracować ze sobą. Najgłówniejszym motywem do tego jest zagrożenie bezpieczeństwa Europy w jej strategicznych regionach, jak np. Portugalia, Hiszpania, Włochy i Jugosławia. Portugalli grozi komunizm, Hiszpanii i Jugosławii — anarchia po zgonie dyktatorów Franco i Tito. We Włoszech ustawiczne strajki i demonstracje różnych syndykatów podważają życie polityczne i ekonomiczne.

Porozumienie więc między krajami zamożnymi a Trzeciego Świata jest nakazem chwili.

◆ KURYTYBA — Dnia 11 listopada br. Prezydent Geisel odwiedzi stolicę Parany, by inaugurować 550-kilometrowy odcinek kolei żelaźnej między Ponta Grossa i Itapeva. Szef państwa uda się z Kurytyby do Paragwaju, na zaproszenie prezydenta Stroessnera.

◆ WATYKAN — Dziennik watykański "L'Osservatore Romano", wobec krążących wieści, że Kościół katolicki zajmie nową pozycję wobec włoskiej partii komunistycznej, zamieścił oświadczenie, że Kościół nadal potępia marksizm jako największego wroga chrystianizmu.

◆ SZTOKHOLM — Szwedzka Akademia Nauk udzieliła Nagrody Nobla z wiedzy ekonomicznej sowieckiemu matematykowi L. Kantorowicz i amerykańskiemu T. Koopmans, natomiast Nagrodę Nobla z fizyki: James Rainwater (USA), Aage Bohr (Dania) i Benjamin Mattelson (Amerykanin), z chemii zaś: John Cornfort i Władimir Prelog.